

DARBININKAS

Vol. LXIII, Nr. 39

Spalis - October 6, 1978

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės
įvykiai

Izraelio parlamentas po karštų debatų sutiko, taikos sutartį su Egiptu pasirašius, panaikinti okupuotam Sinajaus pusiasalį iškurtas žydų kolonijas.

Egipto prez. Anwar el-Sadat ir Izraelio min. pirm. Menachem Begin pareiškė, kad nėra jokių kliūčių sutarčiai tarp Egipto ir Izraelio pasirašyti.

Egipto prez. Anwar el-Sadat ir Izraelio min. pirm. Menachem Begin pažadėjo remti Libano prez. Elias Sarkis vyriausybę. Paskutiniu metu Libane vėl atsinaujino kovos tarp Sirijos taikos prieštūros dalinių ir krikščionių milicijos.

Prez. Carter pareiškė, kad nuomonių skirtumai tarp JAV ir Sov. S-gos dėl strateginių ginklų apribojimo sutarties esą gerokai sumažėję. Šiais klausimais jis tarėsi su Sov. S-gos užs. reik. min. Andrei Gromyko.

JAV tarpininkaujant, Nikaragvos prez. Anastasio Somoza sutiko tartis su opozicijos vadais krašte vykusių neramumų priežastim pašalinti. Kairiųjų "sandanista" sąjūdžio nariai iš šių pasitarimų yra išjungti. Po kelias savaites trukusių susirėmimų vyriausybės milicijai pavyko palaužti keliuose miestuose vykusius ginkluotus sukilimus.

Jordano karalius Hussein pareiškė esąs nustebintas ir sukrėstas Egipto prez. Anwar el-Sadat pasiektu susitarimu su Izraeliu, tačiau vėlesnėm derybom su Izraeliu durų neužtrenkė.

Milijonai džiūgaujantių egiptiečių sutiko prez. Anwar el-Sadat, grįžusį iš Camp David konferencijos.

Rodezijos kariuomenės daliniai vėl puolė Mozambiko teritorijoje prisiglaudusias 5 Rodezijos partizanų bazines.

Kinija vėl nutraukė derybas su Vietnamu dėl ten gyvenančių kiniečių perkeldinimo į Kiniją.

JAV, siekdamos sustiprinti Jungtinių Valstijų saugumą, S-gai, nutarė parduoti jai ginklą.

South Pacific oro linijos keleivinis lėktuvas su 136 keleiviais ore susidūrė su mažu lėktuvu. Abu lėktuvai nukrito ir sudegė su keleiviais, o žemėje dar buvo užmūšta per 10 žmonių ir sunaikinta eilė gyv. namų.

Nors prez. Carter ir juodųjų kongreso atstovų pažtūros ir nedarbo reikalų sprendimą ir lygių teisių įstatymą mažai skiria, tačiau juodųjų kongreso atstovų grupė reikalauja, kad prez. Carter sušauktų tiem reikalams spręsti Camp David ekonominę konferenciją. Prezidentas atsisakė tai padaryti.

Los Angeles ekonomistas Arthur Laffer teigia, kad valstybės šelpiamųjų skaičius nemažėja dėl to, kad vyriausybės mokamų pašalpų dydis ir esama mokesčių sistema neteikia pakatos darbo ieškoti.

Pasaulio bažnyčių tarybai pradėjus pinigais remti Afrikos partizanus, Britanijos, V. Vokietijos ir JAV protestantų bažnyčiose kilo didelis nepasitenkinimas.

Newark, N.J., federalinis teismas pradėjo nagrinėti dviejų sovietų tarnautojų prie JT Valdik Enger ir Rudolf Černiajev, kaltinamų šnipinėjimu Sov. S-gos naudai, bylą.

Atstovų rūmai priėmė įstatymą, reikalaujantį kongreso narius, federalinius teisėjus, administracijos pareigūnus ir tarnautojus viešai paskelbti savo finansinių išteklių būklę, ir įsteigiantį federalinę etikos agentūrą.

STAIGUS SMŪGIS
JONO PAULIAUS I ŠIRDŽIAI
IR KATALIKŲ BAŽNYČIAI

Popiežius Jonas Paulius I — 1912 spalio 17 — 1978 rugsėjo 28

Daug kam abejojant ir netikint žiauria realybe, sklido po pasaulį žinia — staiga mirė popiežius Jonas Paulius Pirmasis. Jį širdies smūgis ištiko rugsėjo 28 vėlyvą vakarą, lovoj beskaitant Tomo Kempiečio knygą apie Kristaus sekimą.

Minios, prieš 34 dienas džiūgavusios ir reiškusių sveikinimus naujai išrinktam popiežiui, vėl rinkosi į Šv. Petro aikštę bei baziliką melstis už ką tik mirusį Šv. Tėvą.

Naujo popiežiaus rinkimai prasidės spalio 14. Iš 127 kardinolų rinkimuose dalyvaus apie 108, nes keturi kardinolai serga, o keliolika yra sulaukę daugiau negu 80 metų amžiaus. Jonas Paulius Pirmasis nespėjo išleisti jokių naujų potvarkių apie popiežiaus rinkimus, tad bus vadovaujamasi Pauliaus VI-ojo paliktomis taisyklėmis.

Tarp įvairių kandidatų į Šv. Petro sostą labiausiai minimi

penki italai kardinolai. Tačiau Romoj žinomas ir toks posakis: "Kas į konklavą eina kaip popiežius, išeina kaip kardinolas". Jonas Paulius Pirmasis ne vienam buvo staigmena. Staigmenos galima susilaukti ir naujuose rinkimuose. Bažnyčia ir vėl norėtų turėti popiežių, kurs būtų nuoširdus sielų ganytojas.

(Plačiau apie mirusį popiežių šios dienos Darbininko vedamajame)

mokslo metais į Seminariją sugrąžinti.

1978 m. balandžio 12 d. Vilkaviškio vyskupijos kunigai:

P. Dumbliauskas, J. Maskvytis, B. Ražukas, J. Zdebskis, J. Žemaitis, K. Montvila, G. Dovydaitis, A. Gustaitis, A. Lukošaitis, V. Stakėnas, L. Kunevičius, J. Matulevičius, V. Urbonas, P. Orlickas, V. Degutis, A. Deltuva, P. Račiūnas, S. Tamkevičius, V. Jalinskas, L. Kavaliūnas, G. Steponaitis, S. Mikalajūnas.

-0-

Vilkaviškio vyskupijos Apaštališajam Administratoriui, Kunigų Seminarijos Rectoriui

PRAŠYMAS

Mes, Prienų parapijos tikintieji, per Velykas sužinojome liūdną žinią — mūsų klierikas P. Blažukas valdžios įsakymu pašalintas iš Kunigų seminarijos. Mes daugelį metų jį matydavome patarnaujant prie

LIETUVIŲ DELEGACIJOS
BALTUOSIUOSE RŪMUOSE

Baltuosiuose Rūmuose vykstančiose konferencijose dažniau kviečiami ir tautybių atstovai. Pereitą savaitę lietuvių atstovai dalyvavo net dviejose tokiose konferencijose. Į konferencijas kvietimai gauti iš Baltųjų Rūmų JAV LB krašto valdybos ir JAV LB Visuomeninių Reikalų tarybos iniciatyvos dėka.

Rugsėjo 26, antradienį, 2 val. popiet Baltųjų Rūmų rytiniame kambary 200 su viršum asmenų išklauzė prezidento Carter, viceprez. Mondale, ekonomijos patarėjų tarybos pirm. Charles Schulz ir HEW pasekretorio Hale Champion pranešimų.

Svarstybų centre buvo aukštai iškiliusios ligoninės ir bendrai gydymo kainos. Buvo primintos JAV vyriausybės daromos pastangos gydymo kainas sumažinti. Senato komisijose ir administracijose nurodymuose pramatyta ir privaloma kainų kontrolė, jei pačios ligoninės kainų nesumažins.

Šioj konferencijoj lietuviams atstovavo dr. Edmundas Lenkauskas, JAV LB tarybos prezidento išdinininkas, ir Aušra Zerr, JAV LB Visuomeninių Reikalų tarybos pirmininkė.

Rugsėjo 28, ketvirtadienį, JAV miesto problemom svarstyti buvo sukvieisti į Vidaus reikalų departamentą įvairių tikybų ir tautybių vadovaujant asmenys ar jų atstovai. 9:30 val. ryto svarstybas pradėjo JAV prez. Carterio asistentė Anne Wexler.

Miestų gyventojų klausimais, paliečiant ir darbo bei nedarbo problemas (ypač Humphrey-Hawkins projektą), pasisakė daug įvairių departamentų pareigūnų: prezidento asistentas Stuart Eisenstat, finansų pasekretoris Roger Altman, iš darbo departamento Bill Hewitt, vi-

daus reikalų departamento sekretoriaus pavaduotojas Bob Mendelsohn, iš HUD įstaigos Anthony Freedman, iš EPA įstaigos John Robinson ir prezidento asistentas Jack Watson.

Po pietų 2:30 val. svarstybos buvo tęsiamos Baltųjų Rūmų rytiniame kambary. Čia kalbėjo ir į susirinkusių klausimus atsakinėjo: HUD pasekretoris Genaro Baroni, Community Services Administration direktorė Graciela Olivarez, ACTION direktorius Sam Brown, Baltųjų Rūmų atstovai Jane D. Hartley ir Bruce Kirchenbaum, iš HUD įstaigos Marshall Kaplan.

Po ilgų posėdžių prezidento asistentė Anne Wexler visus pakvietė vaišių, po kurių kalbėjo JAV prezidentas Carter. Jis atkreipė susirinkusių dėmesį, kad įvairių religijų dvasininkai turi didelės įtakos savo bendruomenėm ir jų talka JAV vyriausybės yra įvertinama.

Lietuviam šioj konferencijoj atstovavo: prel. J. Balkūnas, P.A., JAV LB garbės pirmininkas, lietuviams jėzuitam — Tėv. Gediminas Kijauskas iš Clevelando, JAV LB tarybos prezidento vicepirmininkas, lietuviams marijonam — Petras Činikas iš Chicagos, lietuviams pranciškonam — Tėv. dr. Kornelijus Bučmys, Darbininko redaktorius iš Brooklyno, lietuvių M.N.P. seselėm — sesuo Eugenija Lukošaitė iš Putnam, Conn., Lietuvių Religinei Šalpai — kun. Kazimieras Pugevičius, JAV LB Visuomeninių Reikalų tarybos narys, kun. Jonas Pakalniškis, Apreiškimo parapijos klebonas iš Brooklyn, N.Y., kunigas dr. Vaclovas Širka, Brockton, Mass., seselių kapelionas, kun. Jonas Rikteraitis, Šv. Andriejaus parapijos klebonas iš New Britain, Conn.

TARĖSI VLIKAS IR PLB

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos rugsėjo 30 susitiko Clevelande apžvelgti okupuotos Lietuvos dabartinės padėties, pasiinformuoti apie paskirai vykdomus Lietuvos laisvinimo darbus, aptarti mūsų tautos laisvei ir Lietuvos nepriklausomybei laisvųjų lietuvių pašvenčiamų pastangų ir jų darnos. Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui atstovavo pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas, vicepirmininkai dr. Bronius Nemickas ir Jurgis Valaitis, sekretorius Bronius Bie-liukas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi — pirmininkas Vytautas Kamantas, vykdomasis vicepirmininkas Vaclovas Kleiza, sekretorė Daina Kojelytė, protokolų sekretorius Antanas Juodvalkis ir PLB Valdybos atstovas VLIKE Kazys Jankūnas.

Pirmininkam išdėdėčius savo organizacijų numatomus uždavinius ir atliekamus darbus, svarstyta tokio turinio darbotvarkė: White Plains konferencijos nutarimų numatyti darbai, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo nutarimų vykdymas, Pasau-

altoriaus ir esame įsitikinę, kad jis neperžengė nei bažnytnių, nei civilinių įstatymų. Labai prašome pakartotinai kreiptis į atitinkamas įstaigas su šiuo mūsų prašymu, kad klierikai P. Blažukui būtų leista toliau ruošti kunigystei.

1978 m. balandžio 14 d. Pasirašė 301 Prienų parapietis

-0-

Kitą prašymą Vilkaviškio vyskupijos Apaštališajam Administratoriui pasiuntė 316 Prienų parapijos tikinčiųjų.

Atrodo, kad Prienų tikinčiųjų prašymai nieko nepadės. KGB lengvai dovanotų klierikui P. Blažukui nepadarytą "kalte", jei jis sutiktų būti KGB informatoriumi. Tikimasi, kad KGB nepraleis progos atleisti iš Seminarijos klieriką užsiverbuoti savo agentu.

lio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošia.

Apžvelgus White Plains konferencijos numatytus uždavinius, nusistatyta juos vykdyti, bendrai susitarus ar apie atskirai atliekamus darbus vienas kitą painformavus. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės V-tojo Seimo politinio pobūdžio įpareigojimui numatyta vykdyti bendromis pastangomis, ypač derinant Lietuvos laisvinimo veiklą ir atstovavimą už Lietuvos ribų. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas pasižadėjo moraliai remti Pasaulio Lietuvių Jaunimo IV-jį Kongresą, kurio finansinį užnugarį sudaro Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Pasitarimas vyko nuoširdaus atvirumo, pasitikėjimo, darbo darnos ir viltingos jo kloties dvasioje. (Elta)

Nors naujasis Afganistano min. pirm. Noor Muhammed Tarakki pašalina daug Maskvos šalininkų iš svarbesnių postų, tačiau ten šiuo metu tebėra apie 3,000 sovietų patarėjų. Afganistane užsienio skolas siekia 1.75 bil. dol., kurių 60 proc. sudaro skola Sov. S-gai.

Kiekvienais metais Nato karių pajėgų vadovybė Europoj vykdo didelio masto karo pratimus kariuomenės pasiruošimui patikrinti ir Varšuvos pakto užmačiom sumenkinti, bet šiais metais V. Vokietijos gynybos min. Hans Apel viešai suabejojo tokių pratimų tikslingumu ir siūlė pratimų reikalingumą persvarstyti, nes tai kenkia vedamai atoslągio politikai.

Kenijos prez. veton mirusio Jomo Kenyatta buvo išrinktas viceprez. Daniel Arap Moi.

Besiplečiantis JAV geležinkeliečių streikas suparalizavo geležinkelių susisiekimą ir graso krašto ūkiui, todėl prez. Carter paragino streikuojančius grįžti į darbą. Streikuojantieji nepaklus, bus bandoma teismo keliu grąžinti juos į darbą.

XII MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĘ PRISIMENANT

A. MASONIS
Fair Lawn, N.J.

Tikslų paryškinimas

A. Dundzila aiškino toliau, kad jis, dėstydamas Lietuvos istoriją ir visuomenės mokslą, siekia čia žemiau nurodytų tikslų, kurių siekti jis siūlo kiekvienam minėtų dalykų dėstytojų, ypač vyresniuose skyriuose ir klasėse. "Mums turėtų būti svarbu", kalbėjo jis "kad:

1) vaikas svetimtaučių tarpe nesigėdintų ir nevengtų savo etninės tapatybės — identiteto;

2) vaikas mokėtų su tinkama savo amžiui forma angliškai pristatyti lietuviškumui svarbias tezes, naudodamas aplinkai suprantamus motyvus;

3) pajęgtų pokalbiuose, dialoguose ar debatuose apginti nam svarbias tezes ir, tai atlikdamas, pasirodytų kultūriškai pranašesnis už savo aplinką;

4) šioje dvasioje jis augtų, bręstų ir būtų mokomas; gi savo draugų amerikiečių aplinkoje,

Savaitės įvykiai

P. Afrikos ministeriu pirmininku vietoj dėl ligos pasitraukusio John Vorster buvo išrinktas gynybos min. Pieter W. Botha.

Pasaulinė žydų konferencija sovietų žydų reikalui nutarė neboikotuoti Sov. S-goj 1980 įvyksiančių olimpinį žaidimų, bet reikalauti, kad Sov. S-ga laikytųsi olimpinio komiteto nustatytų principų, draudžiančių bet kokią diskriminaciją.

Pagal Britanijos užs. reik. mjos žinias, kadaise fanatizmo pasižymėję Kambodijos Khmer Rouge kariai bėga iš kariuomenės ir jungiasi su priešu. Vietnamo pasieny gyveną ūkininkai žudo vyriausybės prisiųstus kontrolierius. Iki šiol į Tailandą yra perbėgę 150,000, o į Vietnamą kas savaitę perbėga apie 200 kambodiečių. Ten iš pradžių buvo išžudyta 100,000 intelektualų, buvusio režimo pareigūnų ir karių. Vėliau buvo pradėti žudyti Khmer Rouge vadai, kovoję bendrai su Vietnamu prieš JAV, o dabar likviduojami nepatikimi profesionalai, mažesni pareigūnai, ūkininkai, kareiviai ir net jų tolimi giminės. Skaičiuojama, kad ten yra žuvę per 2 mil. žmonių. Spėjiojama, kad Vietnamas smūgiais iš pietinio Laos ir pietų Vietnamo gali užimti visą Kambodijos sritį į rytus nuo Mekongo upės.

Slapta Romoj dabar gyvenas, o anksčiau iš Britanijos ir Prancūzijos išmestas buv. JAV CIA agentas Philip Agee užsieny išleido knygą Dirty Work, kurioje jis atidengia V. Europoj dirbančių 700 CIA agentų pavardes.

pagal galimybes, telktų mums palankią viešąją opinią ar tai darbarčiai, ar ateičiai."

leškojimas naujų metodų mokiniam išjudinti ir sudominti

Kaip jau esu minėjęs praėjusiame Darbininko numeryje, čia ką tik suminėti tikslai niekam neužkliuvo. Atrodė, kad klausytojai priėmė juos, jiems pritardami, nes, jeigu tokių dalykų galėtumėm išmokyti ir juos įdiegti savo lituanistinės mokyklos mokinioje, galėtumėm tik džiaugtis — būtų tikrai idealu.

Svarbiausia, kaip, kokių būdu nori pasiekti. A. Dundzila pasiūlė šitokius metodus:

1) Debatų forma ginti, pristatyti ar vystyti mums koki nors svarbų reikalą angli kalba (mano pabr., A.M.).

2) Sekti angliškąją spaudą bei literatūrą ir reaguoti į mums svarbius reiškinis. "Čia turiu galvoje", aiškino jis, "straipsnius ir žinias viešoje amerikiečių spaudoje, tokius leidinius, kaip Congressional Record, plačiai nuskambėjusią Kudirkos filmo medžiagą, Lituanus kai kuriuos straipsnius, lietuvių literatūrą bei poeziją angliškai (mano pabr., A.M.)."

3) Ruošti tarpamokyklinės varžybas arba varžybas tarp atskirų klasių. Būtų varžomasi lietuvių kalba, interpretuojant arba tik atkartojant istorinius, geografinius, visuomeninius faktus...

4) Kvieti svetimtaučius svečius trumpoms paskaitėlėms, kad jie vaikams angliškai pasakytų (mano pabr., A.M.), jog lietuvių yra tikras turtas.

Paskaitininko metodų kritika

Jau pats paskaitininkas, viską susumuodamas, paminėjo, kad šitokiam priėjime prie dalyko bus ir plusų, ir minusų. Vienu iš tų minusų jis paminėjo angli kalbos įvedimą į lituanistinės mokyklos pamokas. Šitoki padarytą žingsnį jis teisinio tuo, kad mokiniai negalėtų lietuviškai laisvai išsireikšti, diskutuoti minėtus dalykus. Kai jis prabilęs į juos angliškai, užsipuldamas, kad jie nieko nenusimam, neturį jokio supratimo apie Lietuvos padėtį ir reikalus, jie atgiję, pasidarę kalbūs, pradėję teisingai, ir iš tikrųjų pasirodė, kad kai kurie jų žino daugiau, negu buvę manyta. Paskaitininkas aiškino, kad jis, vartodamas tokį metodą, pasiekęs puikių rezultatų, surengęs net tarpklasines varžybas. Planavęs ir tarpamokyklines.

Paties paskaitininko minėtą minusą pastebėjo ir A. Dundzilos koreferentės D. Polikaitienė ir R. Bartušienė, ir diskusijose dalyvavę mokytojai. Svarbiausias argumentas prieš angli kalbos vartojimą buvo tas, kad, dirbdami tik šeštadieniais, mes neturime to ir taip trumpo laiko ar kad ir mažiausios jo dalies nurašyti angli kalbos nauda. Žinoma, argumentavo

kalbėtojai, čia siekiama kitokios naudos, kuri yra irgi labai svarbi, bet, jei mokiniai bus išamoniinti ir apie Lietuvos padėtį, ir reikalą jos bylą pristatyti kitiems, tai jiems, puikiai mokantiems angli kalbą, nebūs reikalingos jokios toje kalboje pratybos. Jeigu jie žinos faktus, mokės tą žinojimą išreikšti angliškai.

Kadangi apskritai A. Dundzilos mintys sukėlė rimtą susidomėjimą, nes paskutiniu laiku vis daugiau ir daugiau pasigirsta balsų, kad mokinys lituanistinėje mokykloje būtų daugiau supažindinamas su visa išeivijos lietuvių veikla ir su jos organizacijomis, be to, kad mokykloje ir iš jos išejęs turėtų tinkamą supratimą apie pavergtos Lietuvos padėtį, buvo siūlymų, kad A. Dundzilos patyrimu ir praktika būtų pasinaudota, išskyrus angli kalbos vartojimą. Buvo nuomonių, kad, jei jau vartoti angli kalbą, supažindinant jaunimą su visuomeniniais reikalais, tai ne mokyklos klasėje pamokų metu, bet steigti prie mokyklų visuomenininkų būrelius su specifiniu tikslu aukščiau A. Dundzilos siūlymams reika-

lams svarstyti ir studijuoti. Jie galėtų rinktis mokytojo ar ir šiaip visuomenininko vadovybėje kitu laiku, kaip renkasi tautinių šokių šokėjai, choristai ar sportininkai į savo pratybas.

Kodėl aš skiria tiek dėmesio savo reportaže A. Dundzilos pasakaitai? Todėl, kad ir mano nuomone jo mintys ir metodai, jei būtų vartojama lietuvių kalba, tikrai verti dėmesio. Istrijos ir visuomenės mokslo mokytojai turėtų jo patyrimu pasinaudoti savo pamokose. Visuomenininkų būreliai, praktikuojami ir kitose mokyklose, taip pat turėtų rasti vietas visose didesnėse mokyklose. Gera mintis buvo steigti tokius būrelius ir už mokyklos sienų. Į juos reikėtų įtraukti jaunimą, kuris net ir ne lankė lituanistinės mokyklos, kuris visai nemoka lietuviškai, bet domisi lietuviškais reikalais. Ten, ypač esant daugumai nemokančių lietuviškai, galėtų būti vartojama ir angli kalba. Tokie visuomenininkų būreliai būtų labai didelė pagalba organizuojant demonstracijas, piketavimus, laišų rašymą ir panašią veiklą.

(Bus daugiau)

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Rugsėjo 12-19 buvo lenkų literatūros dienos Lietuvoje. Atvyko būrys lenkų rašytojų. Juos pasienyje ties Lazdijais pasitiko Rašytojų sąjungos pirmininkas A. Maldonis ir keli valdžios ir partijos atstovai. Kiek paviešėję Druskininkuose, rašytojai rugsėjo 13 buvo iškilmingai sutikti Vilniuje. Čia Filharmonijos salėje pasakyta daug propagandinių kalbų. Iš valdžios ir partijos viršūnių dalyvavo L. Šepetys, V. Sakalauskas, A. Česnavičius, S. Šimkus, J. Bielinis, E. Mieželaitis. Literatūros vakare kūrinius skaitė lenkų rašytojai, taip pat Just. Marcinkevičius, E. Mieželaitis, A. Baltakis, V. Reimeris, M. Karčiauskas.

Kitą dieną svečiai su palydovais lankėsi Rumšiškėse, Kauno muziejuose, fabrikuose. Iškilmingi svečių sutikimai ir literatūros vakarai buvo suruošti Šiauliuose, Panevėžyje, Ukmergėje, Palangoje, Klaipėdoje. Periodikoje išspausdinta lenkų poezijos vertimų, įdėta svečių nuotraukų, surengta lenkų foto paroda. Daug prikalbėta apie tautų draugystę.

— Apleista Maironio tėviškė. Ekskursantas V. Gulmanas Literatūros ir Meno skaitytojų triūnijoje (Nr. 36) paskelbė savo įspūdžius iš atsilankymo Maironio gimtinėje — Pasandvoryje, Raseinių rajone. Rašo, kad iš senosios sodybos tėra likęs tik šulinys. Memorialinis akmuo su Maironio vardu ir atitinkamu įrašu esąs apžėlęs piktžolėmis, net užverstas žemėmis. Maironio atminimą prižiūrėti esą pavesta Pikčiūnų aštuonmetei mokyklai, tačiau, matyt, mokyklos vadovybei tie reikalai nerūpi. Po nusiskundimo spaudoje

Maironio tėviškės priežiūra pavesta rajono kultūros skyriui.

— Rugsėjo 10 valstybinės filharmonijos salėje davė koncertą Lietuvos kamerinis orkestras, diriguojamas S. Sondeckio. Fleita solo grojo A. Vizgirda. Koncerte dalyvavo ir Kauno valstybinis choras, vadovaujamas P. Bingelio.

— Socialistinis lenktyniavimas Sovietų Sąjungoje prievarta vykdomas ne tik darbovietėse, bet ir kultūros srityje. Maskva buvo paskelbusi draminės veiklos varžybas. Tose 1978 varžybose Vilniaus akademiniam dramos teatrui pripažinta antroji vieta.

— Maskvoje įvykusioje akvarelių parodoje, kurioje dalyvavo net 370 sovietinių dailininkų, Lietuvai atstovavo 13 akvarelistų, tarp jų žymesnieji — L. Tuleikis, A. Savickas, I. Budrys, K. Abramavičius, P. Stauskas, P. Porutis.

— Jono Avyžiaus romanas "Sodybų tuštėjimo metas" jau išverstas į 13 kalbų. Paskiausiai vertimai yra į vengrų, čekų ir slovakų kalbas.

— Rugsėjo pradžioje Lietuvoje koncertavo skotų dainų ir šokių ansamblis. Skotų tautiniais drabužiais apsirengęs ansamblis traukė publikos dėmesį. Kelis koncertus ansamblis davė Kaune, Vilniuje ir Druskininkuose.

— Šveicarijos Lozanoje įvykusioje knygženklų parodoje pirmoji premija teko lietuvi G. Didelytei — už muzikinį knygženklį. Be G. Didelytės, parodoje dalyvavo dar 6 lietuviai dailininkai: A. Burba, A. Čapauskas, A. Kmieliauskas, P. Rauduvė, S. Eidrigėvičius ir I. Žvilis.

— Lietuvos archyvų viršininkas F. Bieliauskas archyvų darbuotojų konferencijoje Vilniuje pranešė, kad dabar Lietuvoje yra 6 centriniai archyvai su 8 filialais. Juose saugoma apie 6 milijonai vertingų dokumentų.

— Varšuvos karalių pilies restauracijos darbuose talkina lietuviai dailininkai-auksuotojai J. Palaima, L. Rutkauskas ir H. Silvanavičius.

— Kauno dramos teatras sezono pradžioje stato naują Juozo Grušo dramą "Uniją". Režisuoja vyriausias režisierius J. Vaitkus, dekoratorė J. Malinauskaitė. Kauniečiai šį sezoną numato dar pastatyti naują J. Glinskio dramą "Kinas", K. Sajos "Liepsnojantią kriaušę". Dar bus statomas A. Čechovo "Ivanovas", V. Krėvės "Šarūnas" ir muzikinis veikalas pagal G. Bokacio "Dekameroną" (libretas J. Vaitkaus ir V. Bložės, muzika G. Kuprevičiaus).

Pr. N.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto dalyje.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos, Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviui pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventoms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 angli kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mount-ainside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-2544th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Florida

ANGELĖ E. KARNIENĖ
Broker-Realtor

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738

Rezidencijos-Moteliai-Sklipai
Apartmentai-Kondominiumai
Nuomavimas — Notary Public

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

JAV LB rūpinosi, kad prez. J. Carteris spaudos konferencijoje paminėtų sovietų nutestą lietuvių Viktorą Petkų. Talkino prezidento asistentė Anne Wexler ir pareigūnė ryšių palaikymui su tautinėmis grupėmis Victoria Mongiardo. Nuotraukos po pasimatymo su prez. J. Carter ir viceprez. W. F. Mondale iš kairės: kun. K. Pugevičius, B. Nainys, A. Gureckas, R. Česonis, V. Mongiardo, dr. T. Remeikis, A. Wexler, A. Gečys, dr. K. Valiūnas.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Redakcija (212) 627-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Adminstr. (212) 627-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS. Pre-
numerata metų \$13.00. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Šypsniui sustingus

Paskutinių keturių šimtmečių katalikų Bažnyčios istorijoj liks faktas, kad trumpiausiai Bažnyčią valdė popiežius Jonas Paulius Pirmasis — vos 34 dienas. Katalikų Bažnyčios popiežių istorijoj yra žinoma ir dar trumpesnių popiežiavimo atvejų, kai naujai išrinkti popiežiai Bažnyčiai vadovavo vos keliolika ar net tik kelias dienas.

Taip trumpai popiežiaus Šv. Petro įpėdiniai nebespėdavo palikti istorijai nei didžiųjų nuveiktųjų darbų, nei skambių išsūkių, nei stambių mokslo veikalų ar garsių enciklikų. Ką tik miręs Šv. Tėvas Jonas Paulius mum ir visai Bažnyčiai paliko testamentą — nedylantį šypsniį ir nusizeminimo pavyzdį.

Priešingai diplomatiniam vėsumui, Jonas Paulius Pirmasis sugebėjo surasti švelnų šypsniį ir gerą žodį visiems jį besikreipiantiems tiek privačiai, tiek bendrose audienčiose. Istorijon nuėjo ir to berniuko vienoj iš paskutiniųjų audienčių patirtas įspūdis apie popiežių Joną Paulių: „Jis toks malonus ir suprantamas net ir mum, vaikam“.

Dar vyskupu būdamas, Jonas Paulius Pirmasis parašė keletą knygų, iš kurių ypač žinomas populiarius katekizmo — pagrindinių katalikų Bažnyčios tikėjimo tiesių — aiškinimas. Tas jo katekizmas susilaukė septynių leidimų. Popiežiaudamas jis neįleido nė vienos enciklikos, tik parašė keletą laiškų, kurie dabar cituojami jo nuosirdumui ir nuolankumui pailiustruoti.

Nusizeminimas ženklo naujo pirmąsias Jono Pauliaus Pirmojo popiežiavimo dienas. Atsisakęs iškilmingų karūnacijos apeigų, pasitenkino vien paprastom investitūros apeigom. Užuot dėvėjas trigubą karūną — tįjarą, pasitenkino vyskupiška mitra. Atsisakė jis ir popiežių naudojamos nešamosios kėdės — sosto. Tik vienoj iš paskutiniųjų audien-

cijų leidosi būti nešamas bendrojo audienčioj, nes maldininkų minios skundėsi negalinčiomis matyti popiežiaus, kai jis žingsniavo tarp maldininkų.

263-čiasis Kristaus vietininkas ramiai užmigo beskaitydamas Tomo Kempiečio knygą apie Kristaus sekimą. Mirusio popiežiaus veide liko ramus šypsnyš, kaip pati ramybė. Taip pranešė jo sekretorius, pirmasis radęs popiežių mirusį su minėta knyga rankose. Tai patvirtino ir kiti vėliau jį stebėję.

Sunku tinkamai įvertinti asmenį, kuris vos 34 dienas spėjo eiti jam patikėtas pareigas. Katalikų Bažnyčiai liko liudinti kaip šeima, kurios gabiausias sūnus, daug žadęs savo gabumais ir planais, buvo iš jos atimtas mirties angelo. Ką ir kaip jis būtų atlikęs — beprasmiš spe-liojimas.

Per trumpą popiežiavimo laiką iš Vatikano rūmų popiežius buvo išvykęs tik trumpam vizitui į Šv. Jono katedrą baziliką, kuri yra ir Romos vyskupo — popiežiaus katedra. Jo pirmtakas popiežius Paulius VI-tasis po pasaulį pakeliavo gana plačiai, susipažindamas su įvairiais kraštais ir jų žmonėmis iš arti. Dar ankstesnis pirmtakas, Jonas XXIII, popiežiaudamas iš Vatikano išėjo tik keletą kartų į Romos priemiesčius ir aplankė Asyžių, pasimelsti prie šv. Pranciškaus kapo, kad būtų sėkmingas Vatikano antrasis susirinkimas. Jonas Paulius Pirmasis atmetė kai kurių liberalų teologų teigimą, kad Evangelija papildytina marksizmu. Ką tik miręs popiežius, jau nuo ankstesnių dienų žinomas kaip komunizmo priešininkas, aiškiai ir popiežiaudamas pabrėžė, kad laisvė, teisingumas, taika ir socialinis išsivystymas turi daryti pažangą. Vargšus jis vadino tikroju Bažnyčios turtu.

Dr. Algirdas Budreckis, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas, pasakė pagrindinę kalbą Bostono State House patalpose vykusiame Pavergtųjų Tautų savaitės minėjime. Iš lietuvių minėjimo programoj taip pat dalyvavo invokaciją skaitęs kleb. kun. Ant. Baltrušėnas ir tautinius šokius šokusi Onos Ivaškienės vadovaujama tautinių šokių grupė.

Perspectives, anglų kalba leidžiamas Amerikos lenkų dvi-mėnesinis švietimo ir kultūros žurnalas, š.m. liepos — rugpiūčio numerį mini JAV LB atstovo Washingtono Algimanto Gurecko dalyvavimą žurnalo metinė konferencijoj, džiaugiasi lietuvių ir ukrainiečių rodoma kooperacija ir jų atstovų svarbiu indėliu į konferencijos eigą.

Leonardas Valiukas, rezoliucijų Pabaltijo valstybių klau-simais JAV kongrese komiteto pirmininkas, rugpiūčio 15 lankėsi Philadelphiajį ir su JAV LB krašto valdybos nariais (pirm. A. Gečiu, vykd. vicepirm. B. Raugu, vicepirm. R. Česoniu ir visuomeninių reikalų tarybos pirm. Aušra Zerr) tarėsi rūpi-mais klausimais. Šalia pareigų

Kun. Stasys Yla prie savo pastatytos Mindaugo pilaitės Putnam, Conn. Pilaitė vis dar puošiama. Dabar jai vitražus daro dail. Albinas Elskus. Nuotr. Vytauto Maželio

JAV LB VEIKLOS KRONIKA

rezoliucijų komitete L. Valiukas taip pat pirmininkauja JAV LB Vakarų apygardos Talkos Lietu-tuvi komisijai.

Inž. Algimantas Gečys, JAV LB krašto valdybos pirmininkas, rugpiūčio 17 automobiliu buvo nuvykęs į Syracuse, N.Y., pasveikinti ten vykusio Lietuvos vyčių organizacijos seimo. Sveikinimo žody jis dėkojo Lietuvos vyčiam už jų paramą ir talką LB-nės leidžiamam Bridges ži-niaraščiui, bendradarbiavimą laisvinimo veikloj ir gausų dalyvavimą Pasaulio Lietuvių Dienose Toronte.

JAV LB krašto valdyba aplink-raščiu yra paraginusi bendruo-mininius vienetus tiesiogiai paremti ir visuomenę raginti finan-siškai prisidėti prie Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvo (ALKA) pastangų praplėsti esam-patalpas.

Bronius Vaškaitis, JAV LB krašto valdybos narys ir lietuviškos spaudos nuolatinis bendra-darbis, vasaros atostogas pralei-do kelionėj po Kanadą ir Va-

karų Europos valstybes. Dabar-tiniu metu yra grįžęs į Phila-delphiją ir vėl įsijungęs į visuo-meninę veiklą.

Mykolas Drunga, jaunosios kartos visuomenininkas, yra JAV LB leidžiamo anglų kalba žinia-raščio Bridges liepos, rugpiūčio, rugsėjo ir spalio numerių atsakingasis redaktorius. Su lap-kričio numeriu Bridges redak-cijos būstinė iškeliamą iš Bos-tono į Philadelphiajį, kur reda-gavimą perims redakcinis kolektyvas, sudarytas iš Rymanto Stirbio, Jūratės Krokytės-Stirbienės ir Craig Hardy (Grigo Ardžio). Redakcinio kolektyvo nariais ir toliau lieka Bostono apylinkėse gyvenantieji Mykolas Drunga, Vyt. Širvydas, Eduardas Meilus Jr., Marytė Bizinkauskaitė, Vyt. Jurgėla. JAV LB krašto valdy-bos ryšininku su Bridges redak-cija ir administracija ir toliau bus dr. Algirdas Budreckis.

New Yorko LB I-oji apylinkė, kuriai pirmininkauja inž. Vyt. Radzivanas, nuo birželio mėne-sio pradžios yra perėmusi Bridges žiniaraščio administra-vimą. Apylinkės valdybos vice-pirm. Helen Venis tvarko kar-toteką ir adresyną, o valdy-bos išdininkas Jonas Jankus — finansinę atskaitomybę. Nauja-sis administracijos adresas: BRIDGES, c/o Jonas Jankus, 84-55 86th Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

JAV senatorius Charles H. Percy (Ill.), atsiliepdamas į JAV LB visuomeninių reikalų tary-bos laišką, pranešė, jog yra kreipę-sis į Sov. Sąjungos ambasado-rių JAV-ėm Anatolijų Dobryniną politinių kalinių Petro Plumpso ir Šarūno Žukausko išlaisvinimo klausimu. „Nors šiuose reika-luose negalima užtikrinti sėk-mės, aš tikiu, kad mano inter-vencija pagelbės“, rašo sen. Percy.

Inž. Linas Mikulionis, tary-bos reikalais persikėlęs iš Baltimorės į Detroitą, pasitraukė iš JAV LB kultūros tarybos. Dabartiniu metu JAV LB kultū-ros tarybą sudaro: pirm. Aleksan-dras Radžius, vicepirmininkai Cezaris Surdokas ir Antanas Vai-čiulaitis, sekretorė Roma Žilio-nienė, išdininkė Elena Okienė ir nariai Elenutė Bradūnaitė ir Rūta Penkiūnienė. Persitvar-kiusi JAV kultūros taryba rugsė-jo 17 Baltimorėj turėjo posėdį, kuriame dalyvavo ir JAV LB krašto valdybos pirm. inž. Alg. Gečys.

Washingtono, D.C., naująją LB apylinkės valdybą sudaro:

dr. Saulius Naujokaitis — pirmi-ninkas, dr. Jonas Genys — vice-pirm., kun. dr. Tomas Žitraitis — vicepirm. visuomeniniam reikalam, Elenutė Bradūnaitė — vicepirmininkė kultūriniam rei-kalam, dr. Vitolis Vengris — išdininkas ir Rusnė Vaitkutė — sekretorė. Apylinkės val-dyba lapkričio mėnesį Washing-tone ruošiasi priimti JAV LB tary-bos sesijos dalyvius.

Antanas Mažeika, JAV LB vi-suomeninių reikalų tarybos na-rys, laišku New Jersey išeinan-čioj Colonial News redakcijai reagavo į vietos B'nai B'rith Anti-Defamation League prie-kaištus, kad „naujas antisemi-tizmas“ reiškiasi nesidomėjimu žydų klausimu. Pastebėjęs, kad čia bandoma sukelti problemą, kurios nėra, ir stengiamasi iš visuomenės atimti JAV konsti-tucijos garantuotą teisę pasirink-ti, kuo norima domėtis, A. Ma-žeika sėkmingai iškėlė klaidas, esančias „Holocaust“ filme, ir svarbą kreipti dėmesį ir į sovie-tų genocido aukas, konkrečių pavyzdžių imant Pabaltijo tau-tas.

G.I.

— Vaclovas Kleiza, PLB val-dybos vykdomasis vicepirmini-nkas, buvo susitikęs su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pir-mininke Gabija Juozapavičiute, Vokietijos Lietuvių Jaunimo Są-jungos pirmininku Rainiu Valiū-nu, pasaulio lietuvių jaunimo kongreso komiteto nariu Kęstu-čiu Ivinskiu iš Vokietijos ir Ar-gentinios Lietuvių Jaunimo Są-jungos atstove Maryte Barzdžiū-te, su kuriais aptarė kitais metais ruošiamo jaunimo kongreso rei-kalus.

— Romuvoj, V. Vokietijoje, rugpiūčio 19 įvyko sodo šventė ketvirtojo PL jaunimo kongreso naudai. Šventę suruošė Vokieti-jos LB valdyba ir kongreso ruoš-šos komitetas. Buvo parduvinė-jami suvenyrai, maistas ir gėri-mai, veikė loterijos. Vakare vy-ko laužas, o Romuvos pily — šo-kiai. Į šią šventę atsilankė 400 su viršum žmonių. Kongreso ruošai gauta puspenktu tūkstan-čio DM pelno.

— Milda Lenkauskienė, bu-vusi PLB valdybos vicepirmini-ninkė, ir dr. Stepas Matas, buvęs JAV LB tarybos prezidento vi-cepirmininkas, abu iš Clevelan-do, sutiko talkinti PLB valdy-bai ir jai atstovauti jų kelio-nėse į užsienio kraštus bei kitais būdais remti PLB darbus.

IL PITTORE GRANDE

DIDYSIS DAILININKAS

PAULIUS JURKUS

4

Žibuntas tuoj apsilankė pas valdovą. Kaip buvo sakęs, taip ir įvyko. Per miestą jojo raite-liai ir šaukė visus į katedros aikštę. Toje aikštėje pats kara-lius apdovanojo ordinais poną dailininką. Davė kur kas dau-giau, nei buvo pažadėta. Apka-bino ordinais visą dailininko krūtinę, o kai nebetilpo, tai su-sagstė ant jo gražaus apsiausto nugaros. Toks tai buvo didžiausio dailininko pagerbimas. Pats karalius pasakė tokią kalbą, kad raštininkai prirašė net tris lapus.

-0-

Tą naktį, kai Vilnius sėdėjo prie stalų ir valgė kumpius, kil-nojo degtinės ragelius, alaus ašo-čius, kai švietė kambarių žibu-riai, tą naktį tik vienas daili-ninkas nerimo. Toks pasiseki-mas, gavo tiek daug ordinų ir tiek pinigų. Jam iš valstybės iš-do supylė kelis saikus auksinių guldenų. Gavo jis ir dvarą, ir raktą į karaliaus rūmus, gavo ir pulkininko kardą.

Dailininkui nuo pasisekimo svaigo galva. O kad taip dar truputį patepus. Dar galima pa-taisyti, dar galima pagerinti Vil-niaus vaizdą, pridėti daugiau spalvos. Už tokius turtus argi gaila, o spalvų jis turi. Per ilgai šis miestas buvo nuobodus. Daugiau geltonų, raudonų, dau-giau spalvų, ponas dailininkė! Juk žinai, kaip yra kuriami ge-riausi kūriniai. Nesvarbu, kad kiti puotauja ir tave kviečia, bet tu esi dailininkas. Kai dega spalvos, visa turim mesti ir dirbti.

Ir ponas dailininkas pakilo. Nieko nesakė nė savo padėje-jam. Jie tokių dalykų nepažįsta, kas yra baisus degimas, kai vaikštai iš kampo į kampą ir ne-gali nurimti. Tegu jie sėdi prie stalo, geria ir valgo, kortom lo-šia.

Gatvėse buvo švaru ir tylu, tik kiemuose ir kambariuose bil-dėjo ir ūžė. Ir gerai, kad jie už-siėmė valgiu ir gėrimu. Netruk-dys.

Dailininkas risėd nubėgo į pirmą kalniuką. Miestas dumsojo vakaro prieblandoje. Švietė lan-gai ir kiemų žiburiai. Tarp jų matei medžius ir jų spalvas, ku-rių kraštai degė nuo atsimušan-čių šviestų. Visi džiaugėsi šio va-karo idile.

— Taip, taip, reikia padidinti jų džiaugsmą! Reikia padaryti, kad čia būtų spalvingiausias miestas! Tai bus mano geriausias šedevras, kurį aš būsiu bet kada sukūręs!

Taip galvojo ponas dailininkas ir tuoj ėmėsi darbo. Jis bėgo prie medžių ir dėjo spalvas, dėjo ir taškė visur.

Kilo jam toks įkvėpimas, kad jis tik laktė ir taškė į visas puses. Spalva prie spalvos. Tegu tik verda. Kai saulė pate-kės, visi pamatys, koks didis gro-zis šiandien.

Taip belakstant po daržus, aikštes, per kalniukus, patekėjo ir saulė. Raudo mieguisti miesto bokštai, nenorėjo dar atsibusti, bet varpai jau daužėsi ir visus kėlė. Jau uždegtos bažnyčių žva-kės, ir vilniečiai turi būti siuo-luose prie maldaknygių.

Tada dailininkas nubėgo į Taurą kalną ir žiūrė. Žiūrė ir ne-tiki. Pats nesupranta. Jo akis matė visokiųjų vaizdų ir spal-vų, bet kas čia? Jis lėkė į pakal-nę, griebė dažus ir vėl taškė, vertė kibiras, kitur net nubraukė per medžių šakas. Bėgdama jis kaito. Jautė, kad da-rosi kažkas ne taip. Geltona

spalva — negraži. Vakar ji buvo skaisti, bet dabar padaugino spalvos. Kokia raudona? Net šiurpas krečia — suteršta!

Tuo metu prieš jį atsirado Žibuntas.

— Ką tu padarei? — paklau-sė jis. — Viską sugadinai. Per daug spalvų. Nutaškei namus, varpines ir paukščių liz-dus, o tai buvo uždrausta.

— Žibuntai, brangus Žibuntai, — maldavo dailininkas. — Aš sa-vo darbą puikiai žinau. Tuoj pataisy-siu. Prašau grįžti namo ir laukti manęs. Tada parodysiu patį didžiausią stebuklą.

— Vargu, maestro, vargu! — pakraipė galvą Žibuntas. Nesig-inčioj su dailininku ir grįžo namo.

Ponas dailininkas vėl šoko ant kalniuko ir žvalgėsi. Ką daryti, nuo ko pradėti? Parbėgo į Bal-tojo Žirgo ušėigą, išvertė iš lo-vos savo padėjėjų ir vėl į dar-bą. Dabar nešė vandenį iš Ne-ries ir liejo ant medžių, plovė spalvas. Kad greičiau džiūtų, jie net pūtė į medžius. Ir žiūrė, žiūrė, net patys netiki — ima kristi medžių lapai.

Tada plėšė savo apsiaustus, mirkė į vandenį ir trynė lapus, trynė namų nutaškytas sienas. Šluostė ir skubėjo, tiesiog blaškėsi su savo skudurais ir net ne-matė, kaip lapai krito, kaip ap-linkui po kojomis pasidarė purvas. Visur vanduo, vanduo. Jie tikėjo nuplauti tas negražias

spalvas. Dabar liko tik pilka, pilka. Medžiai iškišo nuogas ran-kas lyg kokius grėblius. Baisu net pažiūrėti. Ir kas pasidarė iš sodų? Tik pilka, pilka, ne-švaru.

Ponas dailininkas, žiūrėdamas nuo kalniuko, net akis užsidė-gė. Neliko nieko. Tik pilka, nie-kam nereikalinga spalva.

Dailininkas nuėjo tiesiai pas Žibuntą. Jis sėdėjo prie darbo stalo ir skaitė knygas. Truputį šyptelejo, pamatęs maestro, ku-ris buvo apiplyšęs ir nuvargęs.

— Žibuntai, — tarė dailininkas, — sugadinau savo brangiausia kūrinių, sugadinau nepataisomai. Matai, ką reiškia, kai esi labai karštas ir aist-ringai taškai spalvas. Nepasi-sekė išgelbėti. Viskas žuvo. Iš-brauk mane iš visų sąrašų, grą-žinu visus ordinus ir dvarą, ir pulkininko kardą. Įrašyk į knygas, ponas dailininkas buvo labai išpuikęs ir todėl visa suga-dino. Bet jis buvo doras žmogus, karaliui visa grąžino, ir pinigūs. Pasilaikė tik vieną pinigėlį ir uždegė žvakę Aušros Vartuose, kad pro tuos vartus ateitų laimė miestui. Tai parašyk ir pažy-mėk, kad dailininkas verdamas iškelia iš miesto. Bijoji net pas žmones pasirodyti. Užrašyk tuos žodžius, nes turi plunksną ir moki ją vedžioti per popierių. O dabar — atiduodu tau miestą, kurio ir pats išsigąsi.

Nusilenkė dailininkas ir tuoj grįžo į smuklę ir išvažiavo. Ka-rieta jo buvo nušturusi, nudras-

kyta, nulupinėta. Nebeturėjo ir tamų.

— Užsuksiu į pakelės smuklę, jie pažins mane ir priims. Ne-reikės alkio kęsti.

Jau buvo vakaras, ir prie smuklės stalų buvo prisigrūdę keleiviai. Daužė kortas į stalą, žėrė kauliukus, klegėjo. Visi su-žiuro, kai duryse pasirodė ponas dailininkas. Ko tas driskius val-kata nori?

Prišoko šeimininkas: — Negalima, negalima, šį va-karą bajorai suvažiavo.

— Bet aš dailininkas, tas, kuris čia...

— Juokauji, bičiuli. Tamsta iš tų, kurie po tiltu sėdi, ir tikriausiai plėšikauji. Negalima nė su-stoti. Tuoj paleisiu šunis.

Taip dailininką ir išgrūdo lau-kan.

Tuo metu iš tvartų ėjo tarnai-tė. Ji sustojo ir atpažino daili-ninką.

— Nejaugi jūs? Ir kas nutiko?

— Sugadinau savo brangiausia kūrinių ir visa praradau, — guodėsi dailininkas. — Dabar net į vidų nesileidžia.

— Aš jus prigliausiu slapta. Jūs tada palikote mum gražiausią vakarą, kurio niekas niekada ne-užmirš.

Ji nuvedė keleivį į tuos namus, kur gyveno samdiniai, kur buvo paprastas medžio stalias ir mūrinė krosnis. Krosnis kūreno-si ir šildė. Jie susėdo, džiūvino-

(nukelta į 4 psl.)

LF Bičiulių studijų savaitė Dainavoje

Savaitės baigiamasis koncertas

Lietuvių Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitės paprastai baigiamos iškilmingu koncertu bei literatūros vakaru, ir kuri susirenka ne tik savaitės dalyviai, bet ir visi artimieji. Atvyksta net ir iš toliau, net iš paties Detroito.

Šiomet toks koncertas buvo rugpiučio 12, šeštadienio vakarą. Publika susirinko į didžiąją salę. Visi buvo šventiškai pasipuošę.

Pagerbia sukaktuvininką dr. Adolfą Damušį

Pačioje pradžioje LFB Tarybos pirmininkas Algis Raulinaitis pasveikino dr. Adolfą Damušį jo 70 metų sukakties proga. Jo gyvenimas — tai tarnyba Lietuvos laisvei, tautos išlikimui, mokslui, ateitininkijai, LF Bičiulių sąjūdžiui. Jis yra besąlyginis kovotojas už krikščionišką Lietuvą, rezistentas prieš demokratinį principų laužytojus, nežiūrint iš kur jie būtų. Sukaktuvininkui sugiedota ilgiausiu metų.

Dainuoja Ona Pliuškonienė

Prasidėjo pats koncertas. Juozas Ardys, LFB centro valdybos pirmininkas, pasveikino svečius ir vakarui vadovauti pakvietė dr. Vytautą Majauską. Šiose vadovo pareigose jis daug kartų yra pasirodęs, turi lankstų žodį, humorą, moka sumegzti ryšį su publika.

Ona Pliuškonienė iš Philadelphijos į Dainavą atvyko pirmą kartą. Solistė ne tik gražiai dainuoja, bet ir glaudžiai gyvena su lietuviškąja bendruomene — yra lituanistinės mokyklos mokytoja, dirba su skautais ir pati auginą gražią šeimą.

Pirmame išėjime solistė padainavo: Pienę — Brundzaitės, du G. Gudauskienės kūriniai — Smilgos ir Prisiminimas, dvi E. Laumėnienės dainos. — Obelių žiedai ir Žibuoklės, A. Kaušlytės — Rūta.

Antroje koncerto dalyje solistė pasirinko irgi moterų kompozitorių kūrinius. Ji atliko: Kada girdžiu aš dainą — S. Cėrienės, Lopšinę — S.M. Bernardos, SSC (šią dainą solistė iš viso dainavo pirmą kartą, žodžiai Stasio Santvaro). Sakmę apie žvejų tris dukteris — K. Brundzaitės, Užburti gintarai — O. Metrikenės, Kad galėčiau — A. Dirvinskaitės. Bisui padainavo G. Gudauskienės Gyvenimo pagrindą ir vienintelę vyro kompozitoriaus dainą — Raudoniką — Prisimink.

Publika nesigailėjo šiltų ir ilgai trukusių plojimų. Ją pianu palydėjo muzikas Aloyzas Jurgutis.

Kalba rašytojai laureatai

Pirma ir antra koncerto dalis užbaigta literatūra. Pirmoje dalyje skaitė šių metų Draugo laureatas Anatolijus Kairys, dramaturgas, laimėjęs bent kelias premijas už dramą. Jis skaitė humoreską „Naujas kinas“.

Antroje dalyje pasirodė Aloyzas Baronas, dažnas LFB stovy-

klų dalyvis, daug kartų stovyklose redagavęs humoristinius laikraščius, dalyvavęs programose ir užbaigiamuosiuose koncertuose.

Aloyzas Baronas skaitė humoristinius eilėraščius, plakdamas mūsų negeroves, tuščias ambicijas, pinigų meilę ir kitas dienų aktualijas. Štai jo eilėraščių pavadinimai, iš kurių matosi ir pačios temos: Pažangos baimė, Maironis ir dabartis, Meškeriojų klubas, Augo girioj ažuolėlis, Paguoda, Taurus

IV PLJK INFORMACIJOS

IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošos komitetas birželio mėnesį posėdžiavo su PLJS pirm. G. Juozapavičiūte. Čia pateikiami svarbesni nutarimai.

Registracija. Kiekvienas jaunuolis, noris dalyvauti kongrese, siunčia savo registracijos lapą su 200 vokiškų markių savo krašto Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkui. Šis persiunčia viską į registracijos centrą ligi vasario 16. Registracijos centro adresas: IV PLJK Registracija, Romuva, 6840 Lampertheim 4, West Germany.

Turistai, kurie žada dalyvauti įvairiuose kongreso parengimuose, registruojasi tiesiog registracijos centre, Vokietijoje.

Anglijoj ir Vokietijoje kongreso atidarymo ir uždarymo koncertam yra numatyti šie menininkai: Grandinė (iš JAV), Ričardas Daunoras (iš Vokietijos), Adriana Jocytė (iš Argentinos), Volungė (iš Kanados) ir kiti.

Jaunųjų kūrėjų vakaras įvyks kongreso metu Koenigsteine (Vak. Vokietijoje) 1979 liepos 27. Šiam vakarui norėtusi turėti po vieną pasirodymą iš JAV, Kanados, Pietų Amerikos, Australijos ir Europos. Visų kraštų Jaunimo Sąjungos pirmininkai yra prašomi pasiteirauti, kas iš jaunimo, vykstančio į kongresą, galėtų atlikti programą tą vakarą.

BALŲ FESTIVALIS

HOLMDEL, N.J.

Gražia, bet jau rudenįjančią rugsėjo 23 čia įvyko prieš metus N.J. Baltų tarybos pradėtas ruošti estų, latvių ir lietuvių tautinis festivalis jų valstybių nepriklausomybės paskelbimo 60 m. sukakčiai paminėti. Festivalis įvyko Garden State Arts Center patalpose ir gražiai išplanuotoj aplinkoj. Jau iš pat ryto čia pradėjo rinktis programų atlikėjai savo paskutiniąjai repeticiijai, įvairūs menininkai ir tautodailės puoselėtojai su savo darbais ir maisto paruošėjai su įvairiais, net ir rečiau sutinkamais maisto gaminiais išalkusiems ir ištroškusiems festivalio lankytojam atgaivinti.

Atrodo, kad tuoj bus negerai, jei valandėlei pajuokausi kur prie staliuko. Žiema — puikuolė. Šiaip taip pasidarė baltos spalvos ir mano, kad tai visa. Ji spaudžia visus ir gąsdina, o aš švaistau si ir visus myliu. Pasveikink nuo manęs Žiemą. Tiesa, pavasario aš nepažįstu. Sako, jis turi spalvų.

Taip, Pavasaris turi spalvas ir šiltą vėją. Jos eina iš žemės ir atsistoja prieš saulę. Saulė tada siunčia Vasarą. Tavo spalvos ateina iš gamtos ir grįžta į žemę. Taip atsakė jam mergina.

— Aš grįžtiu kitais metais. Mes vėl šoksime menuetą, užkursime ugnį. Sudie, geroji mergaitė, kuriai aš neklydęs dovanoju brangiausią dovaną. Toks jau tasai dailininkas Ruduo.

Kitą dieną jo karieta išvažiavo keliais, kurie vedė į pietus.

lietuvis, Tykus buvo vakarėlis, Mano tėvelis buvo kalvelis, Pesimistas ir optimistas, Valgiai ir sveikata ir bisui — Tykiai Nemunas banguoja.

Pabaigoje programos dalyviams prisegtos Dainavos gelės, pirmininkas Juozas Ardys jiems padėkojo. Ta pačia proga padėkojo ir šios stovyklos organizatoriam: komendantui Alfonsui Velavičiui, jo žmonai Danutei, Marytei ir Vytautui Petru liams ir kitiems, kurie talkino šioje stovykloje.

Po koncerto visi perėjo į valgyklos salę, kur buvo šokiai ir vaišės. Grojo Rimo Kaspučio orkestras. A.K.

JAV — LJS valdybos narė Sigita Barnevičiūtė ir sekretorė Ramunė Bernotaitė ruošia LJS skyrių veiklos aprašymą. Nuotr. L. Kojelio

Informacija, kuri liečia IV PLJK ruošos darbus, eina per Vokietiją. Visa vidinė informacija — atstovų rinkimai, jų pasirodymai ir t.t. — eina per PLJS valdybą.

IV PLJK būstinės veiks Anglijoj ir Vokietijoje. Anglijoj: Lietuvių Namai, 2 Ladbroke Gardens, London W 11 2PT, England. Vokietijoje: Romuva, 6840 Lampertheim 4, West Germany.

IV PLJK ruošos komiteto prezidiumas: pirmininkas Andrius Šmitas, vicepirmininkas Alfredas Lutzas, sekretorius Rainis Valiūnas, išdininkas Antanas Šiugždinis, reikalų vedėjas Kęstutis Ivinskis.

Kultūriniai renginiai Kennebunkporte (5)

PAMALDOS UŽ POPIEŽIŲ PAULIŲ VI

Rugpiučio 6, sekmadienį, radijas, televizija ir laikraščiai pasiskelbė, kad mirė popiežius Paulius VI. Prie vienuolyno visada plevėsuojanti vėliava buvo nuleista iki pusės stiebo. Taip ji nuleista išbuvo visas aštuonias gedulo dienas.

Visi atostogautojai buvo sujudę, gaudė įvairias žinias, iš vaistinės parnešdavo visokių laikraščių, net ir prancūziš-

kų. Domėjosi popiežiaus gyvenimo smulkmenom. Visi buvo sujudinti ir reiškė didelę pagarbą velioniai popiežiui. Tuo metu ir pasigirdo, kad vienuolyno koplyčioje bus specialios pamaldos. Jos ir buvo rugpiučio 7, pirmadienį, 7:30 v.v.

Ties papuoštu portretu

Popiežiaus mirties proga dar padaugėjo turistų vienuolyno sodyboje ir koplyčioje. Visi geros valios žmonės jautė pareigą susikaupti ir pasimelsti šia proga, kai iškeliavo didysis popiežius. Tad visi užėjo į vienuolyno koplyčią ir čia maloniai buvo nustebinti ir giliai sujaudinti.

Vos įėjus į Šv. Antano šventovę, ant altoriaus buvo padėtas pop. Pauliaus VI portretas, raudoname fone, apvestas lietuviškais raštais ornamentuota stula. Iš abiejų šonų buvo dvi didelės gėlių puokštės. Praiviai nusilenkdavo šiam portretui, susikaupe nueidavo į koplyčią.

Tą vakarą susirinko visi čia atostogavę lietuviai. Koplyčioje vyko gražios ir drauge iškilmingos pamaldos. Vargonais grojo Saulius Cibas. Tėv. Bernardas Grauslys, OFM, filosofijos ir teologijos daktaras, sodininkas ir drauge didelis muzikos mėgėjas, buvo sudaręs iš vasarotojų chorą ir jį su keliom repeticijom tiek pramokė, kad choras gražiai giedojo gregorianiškas choralines mišias. Chore giedojo ir solistė Gina Čapkauskienė ir solistas Antanas Keblys, Abu iš Montrealio. Jiedu atliko bent kelias solo partijas, inrodukcijas. Ir kaip gražiai skambėjo išsiilgta lotynų kalba! Prasidėjo su Requiem, paskui Kyrie eleison. Alleliuja giedojo lietuviškai.

Koncelebracinės mišios

Kai į koplyčios vitražus jau atėjo vakaro prieblanda, iš zakristijos pasirodė procesija — visa eilė kunigų, kurie drauge koncelebravo mišias.

Mišias koncelebravo šie pranciškonai — Steponas Ropolas,

Jonas-Juozas Bacevičius, Leonardas Andriekus, Rafaelis Šakalys, Juozas Butkus, kun. Stasys Raila, kun. L. Januška, ką tik įstojęs į pranciškonus. Vadovavo Tėv. Jurgis Gailiusis, provincijolas.

Skaitymų atliko Tėv. Juozas Butkus ir Tėv. Leonardas Andriekus.

Pamokslą pasakė provincijolas Tėv. Jurgis Gailiusis. Priminė, kad popiežius atnaujino Bažnyčią, aplankė visus kontinentus, susitiko su kitų religijų žmonėmis, buvo didis vargšų globėjas ir didis taikos popiežius.

Toliau ėjo mišios su smilkalais, giesmėmis. Per komunią solistė Gina Čapkauskienė giedojo Ave Marija.

Mišių pabaigoje buvo įspūdingai sugiedota Libera me, Domine. Užbaigta lietuviška ir pakilia giesmė — Marija, Marija.

-o- Visus pagarbiai nuteikė šios pamaldos. Visi tą vakarą tik apie tai ir šnekojo, apie tolimąją Romą, popiežius, senas tradicijas ir viso pasaulio pagarbą pop. Pauliui VI.

Vienuolyno koplyčioje kas dieną buvo pamaldos už velionį popiežių. Kiekvienose mišiose jis buvo prisimenamas, o žmonės klausėsi radijo, skaitė laikraščius, spėjo, kada bus naujojo popiežiaus rinkimai, kas bus išrinktas, kada bus laidotuvės.

Laidojimo dieną, rugpiučio 12, šeštadienį, televizijos kambary daugelis žiūrėjo tų iškilmingų ir įspūdingų popiežiaus laidojimo apeigų.

Įspūdinga buvo tai, kad milijonai europiečių ir amerikiečių galėjo tai matyti, tarytum patys buvę šv. Petro aikštėje. Milijonai pergyveno tą patį, milijonus sujungė tas pats gilus tikėjimas ir žmogiškojo gyvenimo apmąstymas.

Visa Europa ir Amerika buvo šv. Petro aikštėje ir atidavė pagarbą įtaikos ir artimo meilės popiežiui, kuris ten gulėjo karste, o ant jo karsto padėtą evangelijos knygą sklaidė vėjas. (p.j.)

o kiti žiūrėjo palapinėje įrengtas menininkų ir tautodailės parodėles arba užkandžiavo.

Iš lietuvių savo stalus buvo įrengę pranciškonai iš Brooklyn, N.Y., Bostono jaunų lietuvių suorganizuota įmonė Baltic Enterprise, Audronė Bartytė su medų degintais dirbiniais, J. Galminas su knygom ir gintaro dirbiniais, Debbie Didžbalytė su medžio dirbiniais, Loreta Stukienė su plokštelėmis ir knygom; Ann Klem demonstravo kiaušinių dažymą ir šiaudinius. Čia taip pat daug darbo turėjo ir Simas Kudirka su žmona, autografuodamas savo anglų k. knyga „For Those Still at Sea“.

Estai ir latviai taip pat buvo gausiai atstovaujami. Nors jų čia ir mažiau, kaip lietuvių, bet jie sugebėjo žymiai gausiau dalyvauti. Lietuvių grupė buvo pakvietusi žymiai daugiau menininkų ir įvairių rankdarbių gamintojų, tačiau daugelis dėl įvairių priežasčių dalyvauti nesutiko.

Šokėjai prakaituoja

Festivalio žiūrovams besidžiaugiant gražia saulėta diena ir bešnekučiuojant su pažįstamais, lietuvių tautinių šokių vyriausioji tvarkytoja Jadvyga Matulaitienė su savo padėjėjom Aušrinės vadove M. Radikiene ir Liepsnos vadove B. Vaičiūnaitė ir visais šokėjais prakaitavo scenoje, paskutinį kartą derindama šokių judesius ir susigrupavimus. Akordeonais jai talkino Liepsnos grupės akordeonistės Rūta Raudytė ir Emilija Skruodytė.

Pagrindinė programa prasideda

5 val. visi dalyviai, kurių galėjo būti geri 3,000, susirinko į grybo formos amfiteatrą. Susi-

rinkusius Arts Center direktorių vardu pasveikino Mr. Weck. Estijos operos solistas tenoras Heinz Riivald sugiedojo Star Spangled Banner ir, akomponuojant Asta Riivald, estų k. padainavo du estų kompozitorių kūrinius. Jauni, Š. Amerikoje baigę muzikos studijas, estų pianistai Katrin ir Erik Veski duetu meistriškai atliko kelis estų kompozitorių kūrinius. Toliau pasirodė bostoniški latvių ansamblis Kolibri, kurį sudarė 10 įvairiais instrumentais grojančių dainininkų. Jis atliko per 10 įvairių latvių kompozitorių sukurto įvairaus žanro dalykų. Ir estų menininkai, ir latvių ansamblis publikos buvo labai šilčiai sutikti. Plojimam nutilus, į sceną išbėgo estų ritminės gimnastikos šokėjos, kurios pakaitom su lengvos medžiagos juostom, sviediniais ir ilgų kaspinių grakščiai atliko keletą kūrinių. Jas paruošė ir jom vadovavo Anu-Irja Parming. Lankščios merginos ir jų elastingi judesiai susilaukė gausių plojimų.

Pagerbiami Simas Kudirka ir latvis Kalninš

Pertraukai pasibaigus, tarė žodį prof. dr. Jokūbas Stukas, primindamas susirinkusiems dabartinę Baltijos valstybių sunkią padėtį ir jų pastangas atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Jis pakvietė į sceną už tautos laisvės kovojusius ir dėl to sovietų kalemimuose kentėjusius Simą Kudirką ir latvių Kalninš, kuris šiuo metu apie savo išgyvenimus liudyti yra išvykęs į Australiją. Jiem abiem N.J. Baltų tarybos vardu buvo įteikti Audronės Bartytės meniškai pagaminti žymenys. Žodį tarė ir Simas Kudirka. Kalninš skirtą žymenį priėmė jo žmona.

Scenon įžengia lietuviai

Jau minėtiems estų meninin-

kam vėl atlikus po porą kūrinių, į sceną išbėgo netoli šimtinės tautinių šokių šokėjų ir, akordeonų palydimi, gyvai, darniai ir smagiai sušoko Malūną. Jiem išbėgus, atgyviavo ištaigiai apsirengę Perkūno choro dalyviai. Energingo dirigento Vytauto Daugirdo vadovaujamasis choras darniai ir balsingai padainavo S. Šimkaus „Vai broli, broli“, A. Račiūno „Į kovą“ ir E. Vasiliausko „O dalele“. Vėl scenoje šokėjai su įmantriu Landytiniu. Juos pakeitė muziko Liudok Stuko vadovaujamas moterų kvartetas Vilija, padainuodamas A. Brazinsko „Tėvynė Lietuva“ ir V. Žuko „Ant visados“. Kvartete dainavo Regina Malakas, Edna Ryncavage, Juliana Liana ir Loreta Stukas. Esant gerai garsiakalbių sistemai, ir nedidelio vieneto dainos praskambėjo pasigėrėtina. Kvartetui daina pritariant, mergaitės grakščiai pašoko Aštuonnyti su tautiniais rankluosčiais. Vėl kvartetui atlikus liaudies dainų pyne, į scenos gilumą susirinko vyrų choras Perkūnas su moterų kvartetu, ir į scenos priekį išsipylė šokėjai su Subatėle. Choram dainuojant ir akordeonam pritariant, šokis praėjo pasigėrėtina. Malonu pastebėti, kad po kiekvieno tautinio šokio įvairiautė kelių tūkstančių žiūrovų minia šokėjams kėlė ovacijas net atstodama. Tik gaila, kad į programos pabaigą, atšalus orui, varšaiškai apsirengę žmonės pradėjo skirstytis. Festivalis buvo baigtas visiem sugiedojus „God Bless America“.

Šis čia pirmą kartą bandytas trijų tautinių šokių grupių — N.Y. Tryptinio, Philadelphijos Aušrinės ir N.J. Liepsnos — bendras pasirodymas galėjo įtikinti, kad rytiniam Atlanto pa-

(nukelta į 5 psl.)

DIDYSIS DAILININKAS

(atkelta iš 3 psl.)

si drabužius, o tarnaitė atnešė dešros, duonos ir pieno.

— Mes tada šokom, ponas dailininke, šokom menuetą.

— Ačiū už gerą širdį, geroji mergaitė. Aš tavęs neužmiršiu. Žinai, geroji, aš esu dailininkas Ruduo. Toks jau mano būdas ir toks likimas. Kai pasikėliu, tai žemė dreba. Turtai nepakeliami man subyra. Tada šoku ir dainuoju. Paskui taip galva apsisuka, kad aš visa sugadinu.

Paklausk apie mane ir ponios Vasaros ir ponios Žiemos. Abi mane gerai pažįsta. Abi klausia, kaip jom pasidaryti spalvingom, bet jos negali. Spalvingas žmogus turi degti ir užti, lėkti ir šėlti. Tada ir spalvos jo — stebuklas. O Vasara tokia darbininkė, jos net prašnekinti negali.

Sportiniai laišakai iš Europos (1)

FUTBOLO SPEKTAKLIS (?) MUENCHENE

Smarkiai išreklamuota New Yorko Cosmos futbolo komanda rugsėjo 12 Muenchene žaidė draugiškas rungtynes su vietos FC Bayern. Olimpinis stadionas buvo išparduotas — 79,000 futbolo mėgėjų norėjo dar kartą pamatyti savo numylėtinį Franz Beckenbauerį, kuris, savo karjeros prielaidoj susiviliojęs doleriais, prieš metus nusikėlė į Ameriką. Prieš tai Beckenbaueris žaidė už FC Bayern, be to, 103 kartus buvo Vakarų Vokietijos rinktinės ašis. Su juo vokiečiai buvo laimėję pasaulio futbolo pirmenybes 1974.

Deja, rugsėjo 12 Muenchene toji legenda užgeso. Itin marga futbolo komanda iš New Yorko, dveji metai iš eilės JAV profesionalų meistris, savo žaidimu nuvydė. Nepadėjo nė Beckenbauerio pastangos, nes šis, vis dar pajėgus žaidikas su preciziniais ilgaisiais padavimais, liko lyg vienišas Don Kichotas. Individualiai Cosmos buvo atsižėgęs neblogų pajėgų (pavyzdžiui, anglai Tueart ir Willey, italas Chinglia), bet kaip komanda svečiai iš dolerių krašto yra pradžioje — per lėti, nejudrūs, ir jų visa išmintis baigiasi priartėjus prie baudos aikštelės.

FC Bayern greitai pamatė, su kuo turi reikalą, ir, per daug nesistengdami, o tik retkarčiais spustelėję, pasiekė septynis įvarčius.

Pirmam kėliny spindėjo nepailstantis įvarčių medžiotojas Muelleris, pats vienas ir įkirtęs tris gabalus. Antro kėlinio pradžioje Muelleris susižeidė ir buvo išvežtas į ligoninę. Po per-

traukos FC Bayern naudai du įvarčius pasiekė šmaikštūs Rummenigge, o kitus du pridūrė atsarginis Jazon. Garbės įvartį Cosmos ištūmė, kai šeimininkai vedė 4-0: vartininkas Maier tik truputį atmušė tolimą Beckenbauerio šūvį ir čia pat pasimaišęs Chinaglia ženklino 4-1. Šitaip rungtynės buvo panašios į katės su pele žaidimą.

79,000 židrovų paliko stadioną apsipratę su mintimi, jog Beckenbauerio mitas — jau praeitis. Iš daugiausia senstėlėjusių užsieninių žvaigždžių supildyta Cosmos vienuoliktė parodė, kad futbolas JAV dar nėra priaugęs europinei klasei.

Ką sako apie rungtynes žinovai?

Hamburgo SV menedžeris Netzeris, savo laiku su Beckenbaueriu žvilgėjęs Vakarų Vokietijos rinktinėje: "Žinau, kad Beckenbaueris anksčiau puikiai žaidė, bet taip pat žinau, kodėl nepakviečiau Cosmos į Hamburgą".

FC Nuernbergo treneris Kern: "Kai Beckenbaueris žaidė už FC Bayern, jis buvo "kaizeris", o pas Cosmos jis yra niekis".

Beckenbauerio žmona Brigita į rungtynes buvo atėjusi su savo trimis sūnumis, bet vėliau dingę, nė nesulaukusi žaidimo pabaigos — 7-1 FC Bayern naudai.

Aišku, kad bent kol kas galioja ankstesni vokiečių teigimai, kad Cosmos yra operetinės futbolo lygos atstovas, kurio pajėgumas nepašoka europinių antrosios lygos vienetų.

Nepaliko įspūdžio nė amerikiniai rungtynių priedai: ilgakojų mergaičių žygiuotė bėgimo taku, pučiamųjų orkestro vaikų tynės po žalią veją ir vyrų odekolono buteliai — žmogaus dydžio manekenai, slankioję po stadioną. Striukai apsirengusios mergaitės tikrai mikiškai kilnoj kojas — vakaras buvo vėsus, o einant iš stadiono, ne pro šalį buvo ir pirštinės...

-0-

Įkyri reklama persekiojo ir spaudos konferenciją Hiltono viešbutyje. Rugsėjo 11 buvo Beckenbauerio gimtadienis — jam sukako 33 metai amžiaus. Ant ratukų jam įvežė didelį pyragą, o žvakės kilo iš reklaminių odekolono butelių... Kai paprašė pakelti išdalintą šampano taurę, žvilgtelėjau, ar kartais taurėję nebus prašytas koks reklaminis pokštas. Ne, taurė buvo nepažeista — nors tiek!

K. Čerkeliūnas

Lietuvos vyčių Vidurio Atlanto apskrities suvažiavimo dalyviai pamaldose Maspetho V. Atsimainymo bažnyčioje.

VYČIŲ VEIKLOJ

Lietuvos vyčių Vidurio Atlanto apskrities seimas įvyko Maspetho V. Atsimainymo lietuvių parapijoje rugsėjo 24. Iš 10 kuopų dalyvavo 150 asmenų. Iš Scranton, Pa., 74 kuopos atvyko autobusais su 38 dalyviais. Kun. Pranciškus Bulovas, Maspetho parapijos klebonas ir apskrities dvasios vadas, auokojo mišias, o kun. St. Raila pasakė pritaikytą pamokslą.

Po pusryčių ir kun. Pr. Bulovo sveikinimų susirinkimui pirmininkavo Larry Janonis. Apie metinį Lietuvos vyčių suvažiavimą Syracuse, N.Y., kalbėjo Stanley Vaichaitis iš 144 kuopos ir Br. Jurgis Petkevičius, OFM, iš 110 kuopos.

Apskrities naujų valdybų išrinkti: Larry Janonis — pirmininkas, William Sidtis — I vicepirm., Br. Jurgis Petkevičius, OFM — II vicepirm., Jeanne Janonis — sekr., Jonas Adomėnas — narių sekr., Millie Pietz — išd., Leo Batsavage, Helen Shields ir Anne Wargo — patikėtiniai, Isabelle Mc Kinley — visuomeniniam reikalui, Joseph Martūnas — Lietuvos komisijos reikalui, Anna Margolis — kultūros reikalui, ritualo komisija: Jovita Sleder — pirm., Joseph Boley ir Ann Klem nariai, Jeanne Janonis — apskrities biuletenio redaktorė, Mary Kober — redaktorės padėjėja.

Kitas seimas įvyks kovo mėnesį Scrantone. Seimą užkvietė Scranton, Pa. 74 kuopa.

Po susirinkimo dalyvius itališko stiliaus pietumis pavaišino John Oliva. Iškilmingą pyragą iškepė Adele Nelson iš 110 kuopos.

Br. J.P.

SIMO KUDIRKOS PASKAITŲ REIKALU

Mid-West Program Service, žinoma paskaitininkų agentūra, yra paruošusi ir išsiuntinėjusi brošiūrą, siūlančią Amerikos kolegijoms bei universitetams kviešti Simą Kudirką skaityti paskaitą apie laisvės brangumą. Agentūra, kuri kontaktavo Simą Kudirką po jo pasirodymo CBS Reports programoj, savo reklaminei brošiūrai jį pristato kaip lietuvių, kovojantį prieš rusų tyroniją. Ši brošiūra yra pasiūsta visų Amerikos aukštojo mokslo institutų paskaitų komisijoms — "lecture committees".

Kad būtų užtikrintas universitetų susidomėjimas Simo Kudirkos paskaitomis, lietuviai studentai yra prašomi kontaktuoti savo universitetų paskaitų skyrius ir raginti juos jį pakviesti.

Brošiūros paruošime talkino Steve Reichl, CBS televizijos programų reklamavimo skyriaus

TARĖSI LIETUVIAI KUNIGAI

JAV Lietuvių Kunigų Vienybės metinis seimas šiemet vyko rugsėjo 20-21 Providence, R.I., Marriott viešbuty.

Seimo pradžioje koncelebracinės mišias auokojo vysk. V. Brizgys ir 39 kunigai. Pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys.

Seimo programa pradėta su kun. dr. A. Jurgelaičio, OP, invokacija. Kunigų Vienybės centro valdybos pirm. kun. dr. Zenonas Smilga apžvelgė dabartinę Kunigų Vienybės padėtį. Jis šio seimo posėdžiam pirmininkauti pakvietė kun. dr. Juozą Grabį, kun. dr. Matą Čyą ir tėvą Paulių Baltakį, OFM, o sekretoriauti — kun. Vytautą Pikturą.

Rezoliucijų komisijon pakviesti kun. dr. Valdemaras Cukuras, prel. dr. Vytautas Balčiūnas, kun. Jonas Staškus (Pasaulio Lietuvių Kunigų Vienybės ir drauge Kanados Lietuvių Kunigų Vienybės pirmininkas), tėvas Petras Cinikas, MIC, Chicagos lietuvių kunigų apskrities pirmininkas.

Simpoziumui "Dvasinis atsinaujinimas" vadovavo tėvas A. Saulaitis, SJ, ir M.N.P. seserų vienuolė Ona Mikalaitė. Abu kalbėtojai temą pailiustravo diagramomis ir plakatais. Vaizdžiai pristatyta lietuvių dvasinio gy-

venimo dabartinė padėtis ir kelias klausimas, kas darytina kad būtų gaivinamas religinis gyvenimas. Seimo dalyviai buvo suskirstyti į keturias grupes ir svarstė atskirus simpoziumo vedėjų pasiūlytus klausimus.

Darbotvarkę priėmus prie Kunigų Vienybės centro valdybos pranešimų, kalbėjo centro valdybos sekretorius kun. V. Pikturka, išdininkas kun. V. Dabušis, Lietuvių Katalikų Tarnybos vedėjas kun. K. Pugevičius. Apie Lietuvių Kunigų Šalpos Draugiją kalbėjo pirmininkas prel. J. Šernas ir išdininkas kun. J. Pakalniškis.

Visi kalbėjusieji pranešimus pateikė raštu ir išdalino seimo dalyviams.

Ateinantiems metams perrinkta pati centro valdyba: pirm. — kun. dr. Zenonas Smilga, išdininkas — kun. V. Dabušis, sekretorius — kun. V. Pikturka, vicepirmininkai — kun. K. Pugevičius ir kun. J. Matutis. Valdyba dar papildyta trimis naujais vicepirmininkais — kun. V. Martinkum, kun. A. Kontautu ir kun. V. Zakaru.

Lietuvių Kunigų Šalpos Draugijos valdyba taip pat perrinkta ta pati: pirm. prel. J. Šernas, išd. kun. J. Pakalniškis, sekr.

BALŲ FESTIVALIS

(atkelta iš 4 psl.)

krašty lengvai galėtų būti suirušta ir specialiai tautinių šokių šventė, nes tokių grupių yra ir daugiau. Juo labiau, kad čia šios srities darbe vis dar energingai reiškiasi ir žymi tautinių šokių puoselėtoja ir kūrėja Jadvyga Matulaitienė. Be jos darbo ir pastangų ir šis pasirodymas nebūtų buvęs toks, koki jį matėm. O grupių pasirodymas tikrai nieko neapvylė.

Šventės rengėjai

Iš lietuvių šiam festivaliui suirušti daugiausia darbo įdėjo Baltų tarybos pirm. Valentinas Melinis, vyčių veikėja Loretta Stukienė, Danguolė Didžbalienė, architektas Algirdas Bra-

zinskas (dabar išvykęs į Iraną), Regina Melinienė, dr. Jokūbas Stukas ir LB N.J. apygardos pirm. Kazys Jankūnas. Daug darbo maistui paruošti ir susirinkusiems aptarnauti įdėjo ir plati Melinių, ir Vytauto Didžbalio šeimos.

Festivalio pirmininku šį kartą buvo latvis Paul Blumbergs. Jam talkino latviai Karlis Stegis, Ligita Rafaels ir Edgars Eglitis, estai Juhan Simonson, Juri Virkus, Aleksander Prima ir eilė kitų lietuvių, latvių ir estų. Visi jie dirbo be jokio atlyginimo. Palyginti neblogus honorarus Garden State Arts Center sumokėjo tik programos atlikėjams.

K.J.

ATOSTOGOS BALTIJOS KRAŠTUOSE 1978

PRISIDĖKITE PRIE EKSKURSIJŲ, KURIOS BUS PILNOS PRISIMINIMŲ!

IŠVYKIMO DATOS

spalio 12 iki spalio 21
gruodžio 22 iki sausio 5

\$849.00
\$1049.00

NAKTYS KIEKVIENAME MIESTE

Vilniuj 5, Maskvoj 2, Kopenhagoj 1
Vilniuj 5, Varšuvoj 3, Leningrade 3, Maskvoj 2

Kelionėn įskaitoma pilnos dienos ekskursija į Kauną ir pusės dienos išvyka į Trakus

Kreiptis: JONAS ADOMĖNAS
kelionių vadovas

TRANS INTERNATIONAL TOURS LTD.
535 FIFTH AVENUE
New York, N.Y. 10017
212 697-7257

— Aleksandras Radzius, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkas rugsėjo 19-23 buvo nuvykęs į Chicago, kur aplankė Pasaulio lietuvių archyvą, J. Žilevičiaus muzikologijos archyvą, Jaunimo Centrą, Draugo redakciją, tarėsi kultūriniais klausimais su PLB valdybos pirmininku inž. V. Kamantu bei kitais Chicagos LB veikėjais, dalyvavo Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisijos posėdy.

— Pasaulio Lietuvių Jaunimo ketvirtajam kongresui lėšos jau telkiamos. Tai pradėjo lietuvių jaunimo sąjunga Vokietijoje, ruošdama koncertus ir kitokius renginius. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės naujai išrinktos valdybos vicepirmininkas dr. Algis Paulius sutiko organizuoti komisiją finansams telkti JAV-bėse.

— Detroito Lietuvių Kultūros Klubas spalio 8 Tarptautiniame Institute mini savo veiklos 25 metų sukaktį. Po akademinės dalies padainuos mergaičių vokalinis ansamblis, diriguojamas Stasio Sližio, šoks tautinių šokių ansamblis iš Windsorso (vadovauja Eleonora Stanevičiūtė), dainuoja Regina ir Bristina Butkūnaitės, kun. A. Kezys, SJ, rodys filmą apie Pennsylvanijos lietuvių angliakasių gyvenimą.

— Dail. Adomui Varnui, kuris eina šimtuosius metus, Kultūros Tarybos 1978 metų dailės premija — 1000 dol. — buvo įteikta rugsėjo 21 Chicagoje. Laureatą aplankė Kultūros Tarybos ir Lietuvių Bendruomenės vadovų delegacija. Premijos mecenatas — Lietuvių Fondas.

— Švietimo Gaires nuo rugsėjo 15 redaguoja Jonas Jasaitis. Naujas numeris išeis spalio mėnesį. Medžiagą siųsti adresu: Jonas Jasaitis, 7217 S. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629.

— Solistas Arnoldas Voketaitis Lyric operoje Chicagoje šį sezoną dainuoja šiose operose: La Fanciulla del West — Puccini ir Werther — Massenet. Iš Chicago vyksta į Miami, kur dainuos Karaliaus Pilypo ir Don Basilio vaidmenyse.

— A. a. Antanas Bernotas rugpjūčio 13 mirė Sydnejuje. Velionis gimė 1900 Žemaitijoje, neturtingo ūkininko šeimoje. Kaune įsijungė į organizuojamą nepriklausomos Lietuvos geležinkelį, tapdamas pirmuoju mašinistu — mechaniku.

— Sesuo kazimierietė M. Antonilla Utka po ilgos ir sunkios ligos rugsėjo 8 mirė Chicagoje. Seselė Antonilla vienuolijoj dirbo 40 metų, o paskutiniu laiku dėstė Marijos aukštesniojo mokykloj, Chicagoje. Palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

— Worcester, Mass., gyvenanti Julia Mack, A.L.R.K. Moterų Sąjungos centro valdybos energinga pirmininkė, susirgo ir jau kelios savaitės guli Hahmemann ligoninėj, 281 Lincoln, Worcester, Mass. Sąjungietės meldžiasi ir linki pirmininkei greit pasveikti bei sustiprėti.

— New Britain, Conn., Sv. Andriejaus parapijos bažnyčios salėj spalio 7, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Bendruomenės apylinkė rengia šokių vakarą. Cigonų vakaro programą atliks jaunimo choras, kuriam vadovauja Robertas Kelly. Po vakarienės šokiai gros Melodija orkestras. LB apylinkė kviečia visų apylinkių lietuvius.

— Nauji Darbininko skaitytojai: Janina Narušis, Allentown, N.J., V. Černius, Wycote, Pa. Užsakė kitiem: Helen Clarke, Hudson, Mass. — M. Kazlauskas, ten pat. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Ataujinant — prenumerata visiem 13 dol. metam.

—Australijos Lietuvių Dienos šių metų gale ruošiamos Sydnejuje. Iš Clevelando atvyks "Grandinėle". Šio ansamblio viešnagė bus JAV konsularinės tarnybos globojama. Planuojama taip pat surengti tautinių šokių koncertus Adelaidėje ir Melbourne.

—Bridges, LB leidžiamas mėnesinis žiniaraštis anglų kalba, iki šiol buvo redaguojamas Bostone gyvenančio dr. A. Budreckio vadovaujamos redakcinės komisijos. Prieš šių metų galą redagavimą perims redakcinė kolegija, sudaryta Philadelphiaj: Craig Hardy, Jūrātė Krokylė ir Rimantas Stribys.

—Vytautas Vidugiris, JAV LB Vakarų apygardos pirmininkas ir V-jo PLB seimo Toronte prezidento narys, buvo paprašytas atstovauti naujai PLB valdybai ir jos vardu aplankyti Lietuvos garbės konsulą V. Čekanauską Los Angeles mieste, jį pasveikinti ir painformuoti apie PLB seimo nutarimus bei PLB valdybos planus.

—Cleveland, Ohio, abiturientų pristatymo balius, rengiamas LB Ohio apygardos valdybos, įvyks spalio 14.

—Washington, D.C., LB apylinkės valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirmininkas dr. Saulius Naujokaitis, 5015 Battery Ln., Bethesda, Md. 20014, tel. 301 986-1547; vicepir. dr. Jonas Genys; vicepir. visuomeniniam reikalams Tėv. dr. Tomas Žiūraitis, OP; vicepir. kultūriniam reikalams Elena Bradūnaitė; išd. dr. Vitolis Vengris; sekr. Rusnė Vaitkutė.

—Jaunųjų akademikų meno paroda; ruošiamas ASS Chicago's skyriaus, įvyks spalio 6-15.

—Solistės Gina Čapkauskienė — koloratūrinis sopranas ir Slava Žiemelytė — kontraltas rudenio pradės duetinius koncertus.

—Oskaro Vladislavo Milašiaus rinktinę poeziją lietuviškai šį rudenį išleids Lietuviškos knygos klubas Chicagoj. Rinkiny "Septynios vienatvės" bus iliustruotas nuotraukomis iš Milašiaus gyvenimo. Šią Milašiaus poeziją lietuvių kalbon išvertė A. Vaičiulaitis.

—Kazio Barėno apsakymų knygą "Kilogramas cukraus" šiemet išleis A. Mackaus vardo knygų leidimo fondas Chicagoj. Stamboka knyga jau surinkta, taisomos korektūros. Aplanką ir titulinį puslapį paruošė dail. V. Žilius.

—Simas Kudirka ir kun. dr. Juozas Prunskis pakviesti į Mindszenty fundacijos paskaitininkų grupę. Šiuos lietuvius pakvietė radijo kalbėtoja ir rašytoja Eleonora Schlafly, Mindszenty fundacijos egzekutyvinė direktorė.

—Daina J. Kojelytė, grąžindama visą seniau gautą paramą, Ateitininkų Šalpos Fondui pridėjo žymią auką. Būtų gera, kad savanoriškai atsilieptų tie, kurie yra gavę paramą, bet, adresam pasikeitus, yra nebesiekiami.

—Cleveland, Ohio, Lietuvių Namai oficialiai buvo atidaryti 1973 rugpjūčio 19. Jų veiklos penkmetį numatoma paminėti spalio 6-9. Minėjimo ruošia rūpinasi specialus komitetas.

—Tautosakininkas dr. Jonas Balys, dirbęs JAV Kongreso bibliotekoje Washington, ruošia spaudai naują veikalą "Kalendorinės lietuvių šventės — papročiai ir tikėjimai". Čia bus įjungtos šios šventės: Kūčios, Kalėdos, Nauji Metai, Užgavėnės, Didžioji Savaitė, Velykos, Jurginės, Sekminės, Visų Šventųjų ir Vėlinės. Veikalas bus išleistas dar šiemet septintąja "Lietuvių tautosakos lobyno" knyga.

Rimas Klivečka profesionalų futbole

Rugsėjo 28 dienos Soccer Week laikraštį buvo Rimo Klivečkos nuotrauka ir per visą puslapį su juo pasikalbėjimo tekstas. Čia korespondentas vadiną jį Ray Klivečka ir pačioj pradžioj trumpais bruožais apibūdina jo kelią į Cosmos futbolo komandos trenerio asistentų postą. R. Klivečka pasižymėjo futbole, žaisdamas Long Island universiteto komandoje. Du kart jis buvo išrinktas į All America sąstatą ir buvo vienas

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Waterburio Klubo potostoginis narių susirinkimas įvyko rugsėjo 10 narės A. Gylienės bute.

Aptarus dienotvarkės reikalus, buvo paminėta Šiluvo Marjos ir Tautos šventė.

Klubo narė dr. Ksavera Žilinskienė kalbėjo apie lietuvišką meną audiniuose ir šioj srity plačiai besireiškiančią dailininkę Žilinskaitę okupuotoj Lietuvoj.

Ilgesnį laiką sergančiai Waterburio klubo įsteigėjai Onai Saulaitienei pasiūstas pasveikinimas su klubo narių parašais.

kė

Pensininkas, buvęs prekybininkas, sugebąs atlikti įvairius namų pataisymo darbus, ieško žmonos — merginos ar našlės. Dėl informacijų rašyti adresu: Vytautas Juozas Lugauskas, 426 So. 5th St., Brooklyn, N.Y. 11211. Telef. 387-7994.

iš geriausių įvarčių medžiotojų. Vėliau Rimas gavo darbą New Yorko City College ir 11 metų vadovavo CCNY futbolui. Pasakutiniu metu jis buvo pakviestas vadovu Amerikos jaunių komandai ir trenerio padėjėju olimpinės komandos paruošimui. 1977 Klivečka gavo trenerio asistentų postą Amerikos profesionalų futbolo čempionų N.Y. Cosmos organizacijoj.

Iš pasikalbėjimo galima spręsti, kad Klivečka Cosmos komandoj užima naujų žaidėjų verbavimo ir lavinimo poziciją. Kiekviena profesionalų lygos komanda daugumoj sudaryta iš viso pasaulio tautybių ir valstybių žaidėjų, bet tam tikras procentas privalo būti jei ne Amerikoj gimusių, tai bent Amerikos pilietybę priėmusių žaidėjų. Atrodo, kad Rimo Klivečkos svarbiausia užduotis yra parinkti ir lavinti naujus amerikiečių žaidėjus. Pasikalbėjimo eigoj paliesti įvairūs techniški ir aktualūs futbolo klausimai ir dabartinė vietinių futbolo lygų padėtis. Susidaro įspūdis, kad Cosmos pasisekimas sudavė smūgį vadinamiesiems "savaitgalių futbolininkams" ir daugumoj etniniais pagrindais sudarytos komandos prarado publikos dėmesį. Priverstinis komandų "perkrikštijimas", panaikinant bet kokį vardo sąryšį su tautybe, irgi nieko gero neatnešė. Kalbant apie vietines lygas, Klivečka prisiminė žaidęs nuo pat jaunūčių iki pirmosios komandos buvusioj German American lygoje (dabar Cosmopolitan League). Nežinia, ar korespondento pageidavimu, ar Klivečkos pasirinkimu, nebuvo paminėta, kad German American lygoj Rimas praėjo visą stažą New Yorko Lietuvių Atletų Klubu (Lithuanians) komandose. Buvo neišnaudota proga bent prabė-

gomis iškelti lietuvių vardą šio sporto judėjime. Šiom dienom daug kas domisi futbolu ir spaudoj bei televizijoj atsiranda vis daugiau vietos jo reklamai. Ir Rimo (arba Ray) Klivečkos vardas jau yra žinomas, tik kažin, ar kas nors žino, kad jis yra lietuvis. Linkime Rimantui, buvusiam LA Klubu lengvatlečiui, futbolininkui, treneriui ir klubo pirmininkui, daug sėkmės ateity, bet tuo pačiu tikimės, kad įvairiautiniam Amerikos futbolo judėjime kada nors išgirsim ir Lithuanian vardą, lygioj aukštumoj su kitų tautybių žvaigždėm.

LAK nebedalyvauja futbolo lygoj

Po ilgų metų dalyvavimo New Yorko organizuotam futbolo gyvenime šiemet lygoj pradingo lietuvių komandos vardas. LA Klubu futbolo sekcija per paskutinius kelerius metus patyrė organizacinių sunkumų ir prieauglio bei vadovų trūkumą. Cosmopolitan lygai statant vis didesnius reikalavimus, futbolo sekcija nebegalėjo įvykdyti visų organizacinių įpareigojimų ir turėjo iš II diviziono sąrašo pasitraukti. Buvo duota galimybė žaisti žemesnės lygos divizionoj, bet, nebesusidarius pakankamam žaidėjų skaičiui, ir ten mūsų komanda nepakliuvo.

Futbolas buvo viena iš svarbiausių ir ilgiausiai išsilaikiusių sporto šakų Lietuvių Atletų Klube. Be abejo, saujelė ištikimų žiūrovų ir futbolo veteranų gražiais rudens sekmadieniais pasiges mūsų futbolo komandų lygos pirmenybių varžybose. Keli likę žaidėjai perėjo į kitus klubus, o kiti turbūt pakabino batukus į kampą. Europietiškam futbolui Amerikoje nuolat populiarėja, vienintelė galimybė atgaivinti futbolo šaką LA Klube yra naujomis pastangomis auginant prieauglį. Yra labai daug

Baltimorės tinklinio komanda. Antroji eilė iš kairės: Ramūnas Noreika, Vitalis Pilius, Vitas Brazauskas, Viktoras Sajauskas, Algirdas Petrusevičius, Petras Okas, Juozas Ludwig. Prieky iš kairės: Vincent Demarada, Algirdas Veliuona, treneris Richardas Asendorf, Vincas Dulys ir Nerimantas Radzius.

komandų ir organizuotų lygų New Yorko apylinkėj. Su tinkamu pasišventimu ir dėmesiu galėtume vėl prisiauginti naują futbolininkų kartą ir naujomis jėgomis grįžti į lygos kompeticiją.

Alg. Š.

Pasaulio meistris A. Karpovas, 27 m., laimėjo naują tašką, įveikdamas penktą kartą savo varžovą dėl pasaulio karūnos V. Korčonoj, 47 m., dvidešimt septintoje partijoje. Karpovas pirmąją 5-2. Jam nereikia vieno taško, kad taptų naujuoju pasaulio nugalėtoju. Titulo laimėtojai paskirtas \$350,000 prizas. Varžovui 200 tūkstančių. Nėra dvejonių, kad amžius su 20 metų skirtumu šiame mače vai-

dina nemažą rolę.

Picundoje (Gruzija) pasaulio meistrė N. Gaprindašvili laimėjo vienuoliktąją partiją ir dabar atsilieka nuo savo varžovės Majos Čeburdanidze tik vienu tašku. Pirmąją jaunoji Maija 6-5.

Kazys Merkis pakviestas į New England komandą Amerikos korespondencinių šachmatų komandinėm pirmenybėm, kurios prasidės lapkričio mėn. N. England komandos kapitonas M. Blecher, Stamford, Conn., dėkoja šių eilučių autoriui už suikimą įsijungti į N. Anglijos komandą ir priduria laiške: "I appreciate having you on the NE team!"

So. Bostono LPD šachmatų komandos kapitonas Bronius Skrabulis spalio 2 dalyvavo Bostono MET lygos metiniam susirinkime ir iškėlė Lietuvių komandą 1978/79 MET lygos varžybom. Komandoje žais: talkininkas Aleksis Klinovas, Ričardas Grauslys, Kazys Merkis, Tomas Gimius, Jurgis Zoza, Bronius Skrabulis ir jaunuolis Ramūnas Noreika. Tai bus trisdešimtis sezonas, kaip Lietuvių komanda ir jos įkūrėjas K. Merkis dalyvauja MET lygos varžybose.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

37 dol. — Juozas Puodžiūnas, Waterbury, Conn.

12 dol. — A. Grigaliūnas, Chicago, Ill.

10 dol. — R. Vaičaitis, West Nyack, N.Y.

9 dol. — S. Novickis, San Francisco, Calif.

8 dol. — S. Leveckis, Edison, N.J.

Po 7 dol. — A. Armonas, Hartford, Conn., dr. L. Piro, Rochester, N.Y., J. Starėnas, E. Longmeadow, Mass., P. Striauskas, St. Petersburg, Fla., V. Vaičiulis, Woodhaven, N.Y.

Po 5 dol. — A. V. Staknis, Elizabeth, N.J., M. Jokubaitė, New Haven, Conn., A. Varnas, N. Miami, Fla., N.J. Sakalauskas, Enfield, Conn.

Po 4 dol. — C.S. Bukas, New Hyde Park, N.Y., B. Garunkštis, Rego Park, N.Y., B. Rožėnas, Brockton, Mass., V. Mažeika, Chicago, Ill.

Po 2 dol. — A. Pocius, Newark, N.J., S. Strazdas, Linden, N.J., A. Jarmas, Elizabeth, N.J., kun. dr. V. Bartuška, Riverside, N.Y., Vl. Vindašius, Aylmer, Ont., D. Auchūnas, Brooklyn, N.Y., Z. Strazdas, Palm Beach Gardens, Fla., S. Kligys, Catonsville, Md., Z. Venclauskas, Los Angeles, Calif., V. Baltušaitis, Chicago, Ill., V. Kasniūnas, Beverly Shores, Ind., V. Bundza, Worcester, Mass., P. Bernotas, Wethersfield, Conn., A. Macelis, Bowie, Md.

Po 1 dol. — A. Tozzi, Lindenhurst, N.Y., V. Glaser, Woodcliff Lake, N.J., P. Pečkaitis, Worcester, Mass.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

BUILD YOUR OWN

BIG SCREEN COLOR TV

*Sporting Events Are An Experience As Exciting As Being There!
Movies Are Seen The Way They Were Meant To Be Seen!
Pong And Other Video Games Are More Exciting Than Ever!
Can Be Used With Video Tape Playback Equipment!*

Simulated TV Reception

It's Like Having a "Movie Theater" in Your Home!
AMAZING \$90.00 PROJECTOR KIT now only \$29.95

Imagine inviting friends to see TV Specials, Movies, Sports, on your Theater Size TV! It's like viewing on a movie screen! Everything takes on a whole new dimension... almost makes you feel like you're in the action! Can also be used outdoors, converting your back yard into an open-air Outdoor Theater! This new invention, gives sharp brilliant TV reception comparable to commercial projector systems costing \$2,500 or more. Absolutely SAFE to use. No electrical or mechanical connections to TV. Removes in seconds for regular size viewing. No special aerial required. Projects up to 5 x 6 foot pictures (7½ Ft. diagonal) on wall or screen, even in the smallest rooms or apartments. Best of all, this amazing Projector is really simple and inexpensive to build yourself. Even a 12-year old can do it quickly. Enclosed Kit comes complete with unbreakable lifetime guaranteed Precision Lens System, 11" x 17" illustrated Plans and Specifications and EASY ASSEMBLY instructions. All you supply is only some cardboard or wood for the simple cabinet. This Projector can be used with ANY Portable TV set 7" to 25", and will enlarge pictures in either Color or Black & White. If you wish, here's an easy way to make money in your sparetime. Simply assemble and sell these TV Projectors to your friends, neighbors, relatives, etc. Everyone with a Television Set will gladly pay you up to \$90.00 for each Projector you build. Make up to \$70.00 on each easy sale. Your cost, one kit - \$29.95, two kits - \$49.95, five kits - \$99.95.

SALES MARKETING Dept. NP-7
P.O. Box 2646
Merced, California 95340

Enclosed is \$_____ for _____ Postpaid complete TV PROJECTOR KITS

Name _____

Address _____

City/State _____ Zip _____

Offer expires October 22, 1978

RIČARDAS DAUNORAS BOSTONE

Jaunimas ruošė baritono Ričardo Daunoro koncertą, o senimas skubėjo jo klausytis. Rugsėjo 23 buvo graži ir šilta, o New England Life salė žinoma lietuviams iš pirmiau ten buvusių koncertų. Skubėjom pasiklausyti rezistentų, iš okupuotos Lietuvos pabėgusio dainininko.

Belaukdama vėluojančio spektaklio, mečiau akį į programą: ji sudaryta pagal aukščiausius meninius reikalavimus: dainos ir arijos dainuojamos originaliomis kalbomis, duodant trumpą vertimą. Pirmoji daly girdėjom lietuvių kompozitorių ir lietuviškas liaudies dainas, antrą — kitataučių kūrinius ir operų arijas.

Pirmąją dalį sudarė: Auki, berželi — V. Blušias, Requiem mano draugams — G. Gudauskienės, Žaliojo lankelė — Talat-Kelpšos, Neturiu aš namelių — harmonizuota R. Žigaičio, Esk, karvute — harm. J. Gruodžio, Anoj pusėj Dunajėlio, Išėjo atėvelis į žalią girelę, Mergužėle brangi — harm. St. Šimkaus, Šią naktelę, per naktelę — M. Petrausko.

Ričardas Daunoras dainuoja, ne rėkia. Savo balsą valdo laisvai. Jis yra kamerinis dainininkas, ne operinis. Balso medžiaga vidutinė, sienų nedrebiną. Pastebimas gilus muzikalumas, kurio negali duoti jokia mokykla. Muzikalumas yra kaip žmogaus veidas: jis lieka tas pats visą gyvenimą, bet bręsdamas įgauna daugiau gilumos.

RIČARDAS DAUNORAS NEW YORKE

Ričardas Daunoras, jaunas bosas-baritonas, pirmą kartą New Yorko lietuviams pasirodė spalio 1, pereitą sekmadienį, Carnegie Recital Hall. Solistas prieš kelėtą metų Prancūzijoje pasitraukė iš gastrolių su okupuotos Lietuvos ansambliu. Apie tai Darbininke jau buvo pakartotinai rašyta. Šiomet vėl atvykęs į Šiaurės Ameriką, Ričardas dainuoja Kanados ir JAV lietuviams.

Apie Bostone įvykusį jo koncertą atskirai spausdinamas Darbininke Elenos Vasyliūnienės aprašymas. Rašiny išvardintą repertuarą solistas kartojo ir New Yorke. New Yorko lietuviams, kurių susirinko arti 300, galėjo pasidžiaugti nauja meno jėga. Tai daug žadantis jaunas solistas, nes jau dabar puikiai valdo balsą ir patogiausiai ar tai lietuvių autorių kūrinių, ar liaudies dainų, ar tarptautinių kūrėjų darbų atlikime.

New Yorko koncerte solistui R. Daunorui akomponavo vietinė jauna, gabi ir paslaugi pianistė Dalia Sakaitė.

Koncertą rengė Lietuvių Jaunimo Sąjungos New Yorko skyrius. Malonu pastebėti, kad ir klausytojų tarpe dalyvavo daug jaunimo atstovų.

LIETUVIŠKOS KAIMO VESTUVĖS PAS MUS

Praeitais žiemais sniegas užvertė kelius atvažiuoti pas mus Bostono lietuvių etnografiniam ansambliui, bet nepalaidojo minties jį sutikti ir jo meną pamatyti. Tokia proga — spalio 14 Kultūros Židinyje.

Etnografinis ansamblis per kelerius metus aplankė rytines ir vidurio Š. Amerikos didesniąsias lietuvių kolonijas su didžiu pasisekimu. Chicaga, kuri daug ko turi ir gali daug ko pamatyti, apie Bostono ansamblio viešnagę "Drauge" rašo: "... Žiūrovai ne tik gėrėjosi dariniu jaunųjų pasirodymu, bet ir tikrai galėjo pasijusti valandėlei nukeliavę į tikrai mielą senosios Lietuvos kaimą."

Kaimo vestuvės atkurtos pagal autentiškus liaudies papročius: ne dažnai girdėtos senoviškos dainos, ne bet kur matyti šokiai, originalios apeigos. Viskas gražiai supinta ir apjungta natūralia vaidyba. O sceninis papras-

R. Daunoro frazė buvo veda-ma vokalo, ne jausmo, nors jis turi vidinį jausmą. Muzikalumas valdė ir ritmą. Ritmas buvo preciziškas.

R. Daunoras keičia charakterį: vienaip jis atlieka liaudies dainas, kitaip originalias, dar kitaip operų arijas. "In questa tomba" jis įdėjo Beethoveno muzikos gilumą ir tą melancholinę nuotaiką, kurioj šis veikalas yra parašytas. Schuberto "Der Lindenbaum" atliko romantinėje nuotakoj. Šis romantizmas plaukė iš pačios muzikos, ne iš vaidybos. Rudolfo kavatina iš operos "Sonnambula", Colleno romansas iš "La Bohema", Fiesko romansas iš "Simon Boccanegra", Basilio arija iš "Sevilijos kirpėjo" — visos tos arijos buvo atliktos klasine forma, kur pirmieji vaidmenį vaidina vokalas, muzika, o antraeilį — emocija. Taip dainuoja pirmieji solistai. Nereiškia, kad R. Daunoras yra toks. Bet jis bus. Gyvendamas aplinkoj, kuri su-

BALTŲ KONCERTAI BOSTONE

Naujosios Anglijos Baltų-Amerikiečių d-jų, į kurią yra susibūrę savąja muzikos kultūra besisieloją Bostono estai, latviai ir lietuviai, paskelbė XX-jo, t.y., 1978-79 m., sezono trijų koncertų seriją. Išėivių gyvenime dvidešimt metų pastovaus kultūrinio veikimo — kiekvieną sezoną trys aukšto meninio lygio koncertai — yra tikrai stambus įnašas į mūsų neramią ir vis tirščiau pilkėjančią kasdienybę.

Bostono lietuviai, latviai ir estai tuo požiūriu rašo prasmingą savo kultūrinio gyvenimo istoriją. Tą liudija štai kad ir tokia The Boston Globe muzikos kritiko nuomonė: "Bostono koncertinį gyvenimą vėl praturtins Baltų koncertų serija, nuo pat pradžios rengiama su tuo pačiu rūpestingumu ir atsėdėjimu."

Baltų-Amerikiečių d-jos koncertai ilgesnį laiką buvo rengiami Naujosios Anglijos Muzikos Konservatorijos salėse. Dabar jau keli sezonai, kai jie yra perkelti į The First and Second Church in Boston, 66 Marlborough St. Toj bažnytinėje aplinkoj įvyks visi trys 1978-79 m. sezono Baltų koncertai. Šio rašinio tikslas — atkreipti į juos Bostono lietuvių dėmesį.

Spalio 8, sekmadienį, 3 val. popiet (visi koncertai pradedami 3 val. popiet) koncertuos iškilie estų smuikininkė Carmen Prii; jai akomponuos pianistas Tonu Kalam. The New York Times apie p. Prii taip rašo: "Veikiai pastebimas ir pakilus jos smuikavimo būdingas bruožas yra tonas — gilus, turtingas, persmelkiantis. . . iš tikro tai yra smuikininkė su tikra ateitimi."

tumas iškelia etninę ir meninę vertę.

Vestuvėse dalyvauja apie 30 įvairaus amžiaus artistų, šokėjų, dainininkų. Ansamblio vadovė — Gita Kupčinskienė, Vilniuje studijavusi liaudies meną, ilgai dalyvavusi liaudies ansamblyje, talentinga režisorė.

Kas kaimo vestuvėse įvykdavo per savaitę, tai šia proga pamatysite per pusantros valandos. Būdingiausi vestuviniai elementai bėga sklandžiai su intriguojančia gera nuotaika.

Šias įdomias vestuves rengia L.K. Religinės Šalpos komitetas, kuriam vadovauja kun. K. Pugevičius. Renginio pelnas — religinei šalpai, spaudai remti — pagelbėti kovotojam vergijoje ir stiprinti jų pasitikėjimą ateitimi.

Visiem — jauniem, paaugusiems ir senesniems — spalio 14 Kultūros Židinyje yra prasminga pramoga lietuviškose vestuvėse. A.S.

Tautos šventės minėjimo So. Bostone dalyvių dalis. Nuotr. Povilo Pliksnio

pranta ir mėgsta gryną muziką, jis subręs. Linkiu jam neapsigyventi Amerikoje; čia nedėkiną auditoriją.

Plojo salėj esantieji kaip retai. Solistas buvo priverstas tris kartus išeiti bisui. Padainavo: "Tarkelis miške" — italų kompozitoriaus Biccio, "Augau aš pas tėvelį" — Liongino Sabariaus ir liaudies dainą "Jūro laivelis plaukia". Keista, kažkas harmonizavo tą "liaudies dainą".

taip, kad ji skambėjo kaip šokamas valsas, kažką kažkas ten pridėjo ir atėmė.

Koncerto buvo malonu klausyti: seniai panašų girdėjom. Linkim Ričardui Daunorui tęsti savo meninę liniją.

Solistui Ričardui Daunorui gabiai ir taikliai akomponavo irgi jaunas muzikas Saulius Cibas iš Bostono.

Elena Vasyliūnienė

Marina Balterė. Tai jau bus viešnia iš "anapus". Smuikininkė R. Lielmanė muzikos mokslus baigė Rygoje, sovietų okupuotoj Latvijoje. Šiuo metu ji yra Meksikos pilietė, gyvena ir dirba Meksikos Mieste. Pasaulinio garso smuikininkas Dovydas Oistrachas ją taip rekomenduoja: "Tai išbaigta muzikė, talentinga smuikininkė, turinti puikią techniką, gražų toną ir kilnų smuikavimo būdą."

1978-79 m. sezono Naujosios Anglijos Baltų-Amerikiečių d-jos pirmininkė yra mūsų dainininkė Violeta Balčiūnienė. Tegu jai pučia geri vėjai — tegu Bostono baltai sukurta ir gausiai lanko savo iškilų solistų koncertus! . . .

St. S.

ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ

BROCKTON, MASS.

Nukryžiuotojo Jėzaus seselių motiniško namo koplyčioje rugsėjo 4 buvo aukojamos mišios Šiluvos Marijos garbei. Jas aukėjo vienuolyno kapelionas kun. dr. Vaclovas Širka, concelebruojant 18-kai vietos ir apylinkių lietuvių kunigų. Giedojo Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelio. Turiningą pamokslą šventės tema pasakė kun. dr. Valdemaras Cukuras. Kun. Albertas Kontautas pravedė pasiaukojimą Švč. Mergelei Marijai.

Ispūdingos pamaldos baigėsi giedant chorui su kunigais ir pamaldų dalyviais "Marija, Marija" ir "Garbė ir šlovė", procesijai iš koplyčios išeinant.

Pamokslą ir pasiaukojimo Marijai mintys lietuviams jungė su rugsėjo 8 Šiluvoj vykstančia Marijos gimimo švente, kuri buvo ir

tebėra švenčiama, minint pirmąją žinomą Marijos apsišėikimą visoj Europoj — Šiluvoj. Šio apsišėikimo garšą slopina rusų caro valdžia. Slopina ir dabarties okupantas, tačiau gilaus tikėjimo ir Švč. Marijos garbinimo nepajėgia išrauti iš lietuvių tautos.

Laisvajam pasauly Šiluvos Marijos atleidai plečiasi. Pritariant Amerikos vyskupam, kur tik yra lietuvių, ši šventė iškilmingai švenčiama.

Nepriklausomoj Lietuvoj 1930 Vytauto Didžiojo metais buvo įvesta su šia švente sutampanti Tautos šventė. Rugsėjo 8-tąją švenčia ir išeivija.

Lietuvių ir anglų kalba kun. dr. V. Cukuras tikinčiuosius nukėlė ir į Sibirą, paskaitydamas iš "Marija, gelbėk mus" knygelės; tai maldos, kurias sukūrė keturios lietuvaivės Sibire.

Po pamaldų gelėmis, medžiais ir saulės spinduliais iš-

Tautos šventės minėjimas Bostone rugsėjo 10 pradėtas mišiomis Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišias aukėjo ir pamokslą tautine tema pasakė kun. klebonas Antanas Baltrušius. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. 3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėn susirinko gausus lietuvių būrys. Minėjamą pradėjo LB Bostono apylinkės pirm. Antanas Matijoška. Įnešus vėliavas, po Amerikos ir Lietuvos himnų bei kun. A. Baltrušiuo invokacijos pagerbti žuvę kovoj už Lietuvos laisvę. Kvietim prelegentam neatvykus, paskutinę minutę iš salėj esančių žmonių kalbėti buvo pakviestas Laisvės Varpo radijo valandėlės vedėjas Petras Viščinis. Jis ypač pabrėžė lietuvių kalbos vartojimo svarbą. Meninėj daly solistė Birutė O. Aleksaitė, skomponuojant komp. J. Kačinskui, padainavo kompozitorių Budriūno, Gruodžio, Banaičio kūrinius, o taip pat arijas iš operų Jūratė ir Kasytis, Mignon, Aida. Alesandra Daukantienė-Moriarty įdomiai paskaitė iš Stasio Santvaro poemą "Lietuva".

Literatūros vakaras, rengiamas Laisvės Varpo, įvyks spalio 15, sekmadienį, 3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėj. Tai jau 38-tas Laisvės Varpo kultūrinis renginys. Tokie renginiai rengiami šūkiu: "Pa-

puoštoj vienuolyno sodyboj keli tūkstančiai margaspalvių svečių džiaugėsi, klegėjo, šnekučiavosi, susitikę pažįstamus, draugus. Šeimos su vaikais, jaunimas ir vyresnieji vaišinosi, bandė laimę loterijoj, klausėsi muzikos, šoko.

Daug lankytojų susilaukė senieji seselių globajamose namuose. Nepamiršta aplankyti ir kapinėse besiilsinčiųjų.

Taip praėjo N. Jėzaus vienuolyno metinis "piknikas", visada gausus suvažiavusiais svečiais.

N. Jėzaus vienuolijos viršininkė šiemet išrinkta ketvirtai kadencijai sesuo Annunciata Mažeikaitė. Dabar N. Jėzaus vienuolyno generalinę tarybą sudaro šios seserys: vadovė Annunciata Mažeikaitė, jos asistentė Rūta Daugininkaitė, Baptista Jurgėlaitė, Celestina Stakutytė ir Jonė Jonuškaitė (šios tarybos nuotrauka Darbininke išspausdinta 1978 m. Nr. 33, psl. 7).

Šventės ir pikniko rengimo vadovė buvo sesuo Kristina Kleponytė. Daug dirbo specialius komitetas, kurio pirmininku buvo Juozas Bloomstein.

Svečių tarpe buvo Brocktono burmistras David Crosbi, Šv. Kazimiero parapijos Brocktone klebonas kun. Petras Šakalys, prof. kun. Stasys Yla iš Putnamo ir daugybė kitų.

E. Ribokienė

Petras Viščinis, buv. vilnietis, Laisvės Varpo radijo valandėlės vedėjas, LB Bostono apygardos pirmininkas, kalba Tautos šventės minėjime So. Bostone

žinkime ir remkime savo talentus". Iki šiol daugiausia buvo iškeliami talentai — atlikėjai: dainininkai, instrumentalistai, aktoriai. Šį kartą dėmesys kreipiamas į pačius kūrėjus — poetus. Renginyje jiems atstovaus Bernardas Brazdžionis, Antanas Gustaitis ir Stasys Santvaras. Tiek tematika, tiek forma jie skirtingi, tad ir vakaras bus įvairus ir įdomus.

Balfo vėjus, skiriamas aukom rinkti ir remti vargan patekusius tautiečius, pradėtas spalio 1. Vėjus tęsiamas iki šių metų pabaigos.

Aidas, Hamiltono mergaičių choras, So. Bostono Piliečių d-jos salėj koncertuoja spalio 7.

Baltų D-jos rengiamame koncerte spalio 8 gros smuikininkė Carmen Prii.

Grandinėlės koncertas vyksta spalio 8, šį sekmadienį, Providence, R.I., Veteranų salėj.

Moteryų Klubų Federacijos Bostono Klubas spalio 14 Tautiniuose namuose 3 val. popiet kviečia narių susirinkimą, kurio metu, dr. Jasaitis, skaitys, medir cinišką paskaitą.

P. Baltuonio skulptūros parodos atidarymas So. Bostono Piliečių d-jos salėj įvyks spalio 14.

Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas rengia vakarą spalio 28 So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėj.

So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos pobūvis vyks spalio 22 savoj salėj.

Lietuvių Enciklopedijų užbaigimo vakaras įvyks gruodžio 3. Kalbės prof. A. Klimas. Draminę dalį atliks aktorius H. Kačinskas. Bus parodytas dokumentinis filmas.

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10—1:00 val. 1460 banga iš WBET Veda Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

NAUJAUSIOS KNYGOS

Gen. Povilas Plechavičius. Monografiją paruošė Petras Jurgėla ir Paulius Jurkus. Didesnio formato, kietais viršeliais, 300 psl. Kaina su persiuntimu — 10 dol.

Jonas Narbutas, Sportas nepriklausomoje Lietuvoje. 1919-1936. I dalis, 432 psl. Kaina su persiuntimu — 10 dol.

Šios ir kitos naujos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B. S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER TELEF. 296-4130

LITO BENDROVĖ PARDUODA

1978 M. KELIONES Į LIETUVĄ

Didelis pasirinkimas iš įvairių kompanijų ir ekskursijų. Priklausant nuo maršruto, bus aplankoma:

Roma
Miunchenas
Baden-Baden
Bernas
Leningradas
Ryga
Bruselis

Paryžius
Lucerna
Ciurichas
Ženeva
Maskva
Helsinkis
Kopenhaga

Visos 2 savaitių vasaros ekskursijos įjungia VILNIŲ penkioms dienoms. Dėl informacijos kreipkitės:

LITAS INVESTING CO., INC. 86-01 114 ST. RICHMOND HILL, N.Y. 11418 (212) 441-6799

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administ. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį bus: spalio 7, šeštadienį, Lietuvių Atletų Klubu 75 metų sukaktuvinis rudens balius; spalio 7 ir 8, šeštadienį ir sekmadienį, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas; spalio 8, sekmadienį, pianisto Vytauto Smetonos koncertas.

LMK Federacijos New Yorko klubas spalio 1, sekmadienį, 9 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje turėjo pamaldas. Jos buvo užprašytos už ilgametę klubo pirmininkę Pajautą Ivašauskienę. Mišiose dalyvavo velionės šeimos nariai ir klubo narės. Po mišių buvo kavutė. Paskui visi aplankė kapines ir papuošė gėlėmis mirusių klubo narių kapus.

Antano Mažeikos pagerbimo pietūs bus spalio 15, sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje. Antanas Mažeika yra daug veikęs su vyčiais, buvęs jų valdybose, net centro valdybos pirmininkas, dabar pensininkas, gyvena St. Petersburg, Fla. Jo pagerbimą rengia Lietuvos vyčių Vidurio Atlanto apskritis. Iškilmingos mišios bus 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Po mišių 1 val. pietūs parapijos salėje.

Kultūros Židinio sukaktuviniui rengti komitetas posėdžiavo rugsėjo 29, penktadienį, Kultūros Židiny. Komitetui pirmininkauja Aloyzas Balsys. Pasiskirstyta balius rengimo darbai. Balius bus lapkričio 11 Kultūros Židiny. Šokiui gros Joe Thomas orkestras, veiks baras, bus loterija.

Katalikių Moterų S-gos 24 kuopos valdyba spalio 8, sekmadienį, 12 val., tuoj po sumos, šaukia susirinkimą Angelų Karalienės parapijos salėje, Brooklyn. Narės prašomos susirinkime dalyvauti.

New Yorko vyr. skaučių židiny Vilija spalio 28-29 Kultūros Židinio mažojo salėje rengia parodą, kurioje bus išstatyti s. Birutės Kidolienės siuvinėti gobelenai, v. sk. Ginos Kudžmienės keramika ir ps. Giedrės Kulpinės sidabro — gintaro darbai.

Su kun. Stasiu Raila atsiviekinimo pietūs Apreiškimo parapijos salėje bus spalio 29. Kun. S. Raila yra iškeltas vikaro pareigom į V. Atsimainymo parapiją, Maspeth. Bilietus į šiuos pietūs galima gauti pas Moterų Sąjungos 29 kuopos nares.

Antanas Mažeika lankosi savo veiklos ir savo gyventose vietose. Petras J. Montvila ir kiti pageidauja, kad jis grįžtų iš tos karštos Floridos.

Korp! Neo Lituanian New Yorko vieneto sueiga įvyks spalio 13, penktadienį, 8 v.v. Kultūros Židiny. Bus renkama nauja valdyba, aptariami einamieji reikalai ir ateities veiklos planai. Korporacijos nariai kviečiami kuo gausiausiai dalyvauti. (Korp. valdyba)

Primenama, kad ir šiais metais rengiama dailės paroda Vasario 16 šventės proga. Tai bus dešimtoji iš eilės. Paroda vyks vasario 10 ir 11 Kultūros Židiny. Ją rengia LB New Yorko apygardos valdyba.

Žuvautojų bendra išvyka įvyks spalio 8, sekmadienį. Išplaukiama 6 v.r. iš Sheephead Bay uosto, Amberjack V laivu, prielauka nr. 3. Tai modernus, didžiausias ir greičiausias šio uosto laivas. Žuvis — blues. Meškeriojų klubas Aras visus kviečia dalyvauti ir registruotis iki spalio 7 pas Zenoną Jurį, tel. 212 441-7831.

Vitalis Žukauskas, dramos aktorius, humoristas, atliks programą Lietuvių Atletų Klubu sukaktuviniame baliuje, kuris bus spalio 7, šeštadienį, Kultūros Židiny. Pradžia 7 v.v.

Darbininko atkarpoje greitai bus pradėta spausdinti kun. prof. Antano Rubšio kelionės įspūdžiai po Šiaurės Afriką — Tuniziją ir Šventąją Žemę. Būdamas Šv. Rašto profesorius, jis yra atlikęs kelias keliones į Artimuosius Rytus studijų tikslais.

V. Jonuškaitė-Leskaitienė, kadaise gyvenusi New Yorke, atvyksta iš Santa Barbara, Calif., į New Yorką, čia dalyvaus Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavime ir spalio 7, šeštadienį, 1:30 v. popiet priešpiečių metu pasakys kalbą.

Monografijos apie gen. P. Plechavičių pristatymas bus spalio 21, šeštadienį, Kultūros Židiny. Rengia Kario redakcija, kuri ir išleido knygą.

Jonas Rutenis, N.Y. Liet. Dailininkų Sąjungos pirmininkas, rugsėjo 15 persikėlė gyventi į Cape Cod, Mass. Dabar jo adresas yra: 360 Bishops Terrace, Hyannis, Mass. 02601. Tel. 617 771—8910.

Povilas Dargis, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas, lydimas Susivienijimo sekretorės Genovaitės Meiliūnienės, praėjusią savaitę lankėsi Darbininko įstaigoje. Jis jau 45 metus, talkinamas savo žmonos, veda lietuvišką radijo programą Pittsburghe, Pa., jo pagarsindamas ir Darbininko laikraštį.

„Lietuviškas vestuvės“ vaidina Bostono lietuvių etnografinis ansamblis spalio 14, šeštadienį, Kultūros Židiny. Ansamblį pasikvietė Liet. Religinė Šalpa.

New Yorko vyrų choras Perkūnas rugsėjo 29 išsirikino naują valdybą. Ją sudaro: Lionginas Drangauskas — pirmininkas, Zenonas Jurs — vicepirmininkas, Vladas Vasikauskas — izdininkas, Algis Česnavičius — protokolų sekretorius, Stasys Karmazinas — bibliotekininkas, Jonas Jankus — archyvaras, Jonas Šileikis — ūkio vedėjas.

Scena iš lietuviškų vestuvių, kurias suvaidins Bostono etnografinis ansamblis spalio 14 Kultūros Židiny Brooklyn. Ansamblį pakvietė Lietuvių Religinė Šalpa.

Woodhavene parduodamas namas dviejų šeimų. 5 ir 6 kambarių butai. Namas pusiau atskiras, gazo šildymas, garažas. Skambinti 849-6083.

Pianistas Vytautas Smetona. Jo rečitalis bus spalio 8, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židiny.

Lietuvių katalikių organizuotos veiklos 70 metų ir Pasaulio Liet. Katalikių Organizacijų Sąjungos 30 metų sukakties minėjimas bus spalio 28, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Minėjimas bus pradėtas poetės Kotrynos Grigaitytės-Graudienės šia proga parašytomis eilėmis. Po akademijos koncertinę dalį atliks solistė Gina Čapkauskienė ir pianistas Saulius Cibas.

Petras Montvila, gyvenęs anksčiau Woodhavene, dabar gyvena pas dukrą ir yra jos globojamas. Pavasarį jam buvo padaryta akies operacija. Dabar šiek tiek mato ir laukia kairės akies operacijos. Skundžiasi, kad jam be lietuvių tenai esą nuobodu, nors anūkai mandagiai patarnauja. Yra pasiilgęs lietuvių. Praeitais metais jis paminėjo savo gyvenimo 90 metų sukaktį ir ta proga išleido knygėlę „Kai grįžta praeitis.“ Knygėlėje aprašė savo gyvenimą Lietuvoje, Amerikoje, veiklą lietuviškose organizacijose. Prisiėmė ir savo brolių kun. Juozą, kuris nuskendo su Titanico laivu. Aprašo ir jo gyvenimą.

Lietuvių pranciškonų vienuolyn Brooklyn spalio 2-6 vyko kolekcinės, kuriom vadovavo Tėv. dr. Juozas Vaškas, MIC, Laivo žurnalo redaktorius iš Chicago.

Woodhavene išnuomojamas butas vienam dirbančiam asmeniui. Skambinti vakarais: 849-5804.

Vacys Butkys rugsėjo 30 savo namuose Great Necke atšventė vardines ir buvo susikvietęs bičiulių būrį iš Great Necko ir iš New Yorko.

APREIŠKIMO PARAPIJOJE

Rugsėjo 25, pirmadienį, Apreiškimo parapijos klebonijoje susirinko būrys parapičių, kuriuos sukvietė naujasis klebonas kun. Jonas Pakalniškis. Šio susirinkimo tikslas buvo sudaryti laikinąją parapijos tarybą. Gi laikinoji taryba turi metų bėgyje suruošti rinkimus, kuriuose dalyvautų visi parapičiai ir išrinktų parapijos tarybą. Tuo pačiu laikinoji taryba rūpinasi įvairiais aktualiais klausimais, kuriems reikia greito sprendimo.

Laikinąją tarybą sudaro šio posėdžio dalyviai: Petras Baltrulionis, Viktoras Ralys, Marytė Šalinskienė, Eugenija Kezienė, Nellie Rinkevičienė, Alfonsas Samušis, Vladas Sidas, Vytautas Radzivanas, Apolonija Radzivanienė, Petras Ažuolas, Juozas Zarauskas, Antanas Razgaitis, Rasa Razgaitienė, John Antanovich, M. Povilaitis, M. Simonaitis ir Aloyzas Balsys. Išrinkta ir tarybos valdyba: pirmininkas Alfonsas Samušis, vicepirmininkė Marytė Šalinskienė, sekretorius Aloyzas Balsys.

Išrinkus valdybą, susirinkusieji drauge su klebonu kun. J. Pakalniškiu ir vikaru kun. Antanu Račkausku pasitarė įvairiais parapijos pamaldų ir finansų reikalais, pasiskirstė pareigomis rūpintis parapijos bingo, mišių tarnautojų, mišių lektorių ir mišių tvarkdaryų reikalais.

Solistė Roma Mastienė dainuos spalio 15 Putname, N.P. Marijos seserų 60 metų sukakties iškilmėse.

Kultūros Židiniui remti Lietuvių Kultūros Fondo korporacijos metinis narių susirinkimas įvyks šeštadienį, spalio 14, Kultūros Židiny. Pradžia 10 val. ryto. Visi, suinteresuoti Kultūros Židinio tvarkymu, naudojimui ir ateitimi, kviečiami dalyvauti. Atvykę galės susimokėti metinį nario mokestį arba įstoti naujais nariais. Susirinkimo metu bus renkami trys LKF tarybos atstovai ir narių verbavimo komitetas. Židiny pastatytas visuomenei — visuomenė prašoma dalyvauti.

Auka prisidėk prie lietuviškos spaudos išlaikymo!

NEKALTAI PRADĖTOSIOS MARIJOS SESERYS Š.M. SPALIO 15, SEKMADIENĮ,

švenčia 60 m. sukaktį nuo vienuolijos įsteigimo. Koncelebruotos Šv. Mišios su VYSK. V. BRIZGIU bus 11 val. ryto vienuolyno koplyčioje Putname.

Pietūs ir meninė programa, kurią atliks ROMA MASTIENĖ, bus Matulaičio namų salėje 12:30 val. popiet.

Visus vienuolijos rėmėjus ir bičiulius nuoširdžiai kviečiame dalyvauti. Apie savo atvykimą būtinai praneškite iki spalio 7.

RELIGINĖS ŠALPOS VAKARAS

BOSTONO LIETUVIŲ ETNOGRAFINIS ANSAMBLIS

“LIETUVIŠKOS VESTUVĖS”

1978 spalio 14, šeštadienį, 7 val. vak. Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Veiks baras ir bufetas Po programos šokiui gros orkestras

Auka Religinei Šalpai 5 dol., jaunimas aukoja 2 dol.

NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME ATSLANKYTI Į KARIO ŽURNALO RENGIAMĄ

SUPAŽINDINIMĄ su generolo Povilo Plechavičiaus MONOGRAFIJA

spalio 21, šeštadienį, 6 val. vak. Kultūros Židinio mažojoje salėje

Naują knygą aptars ir pristatys visuomenininkas MORKUS ŠIMKUS iš Baltimorės

Užbaigoje — vaišės

Auka 5 dol. asmeniui

KULTŪROS ŽIDINIUI REMTI

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO KORPORACIJA

šeštadienį, spalio 14, 10 val. ryto šaukia metinį korporacijos narių

SUSIRINKIMĄ

Bus proga įstoti nariais arba atnaujinti narystę

Visi New Yorko ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJA

savo veiklos 30 metų sukakties proga

ruošia

VYTAUTO SMETONOS KONCERTĄ

spalio 8, sekmadienį, 4 val. popiet Kultūros Židinyje

Programoje Bacho, Mozarto, Liszto, Chopino ir M. K. Čiurlionio kūrinių

Bus pusvalandžio akademija, kava su priedais

Visi maloniai kviečiami atsilankyti

Prie įėjimo auka 5 dol.